

Gedult von Tauboldt Schenken

Ham 33. 284. 382. 745

CARMEN
ARABICVM

PERPETVO COMMENTARIO

ET

VERSIONE IAMBICA GERMANICA

ILLVSTRAVIT

PRO SYMMIS

IN

FACVLTATE PHILOSOPHICAE REGIOMONTI

HONORIBVS

OBTINENDIS

G. W. F. FREYTAG,

INTERPRES SCRIPT. SACR. ECCLES. LVTH. ET PRORECTOR

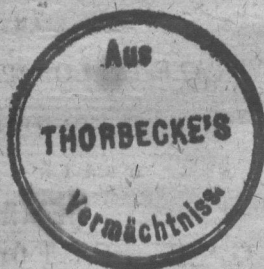
SCHOLAE MARIENBURGENSIS IN BORVSSIA OCCIDEN-

TALI DES.

GOTTINGAE

APVD HENRICVM DIETERICH

MDCCCXIV.

V I R I S

CLARISSIMIS, DOCTISSIMIS SVMMEQVE
VENERANDIS

PLANK, STAEUDTLIN, POTT
ET EICHHORN

DOCTORIBVS THEOLOGIAE,
PROFESSORIBVS ETC. IN ACADEMIA GEORGIA
AVGVSTA GOETTINGAE

S. P. D.

AVCTOR.

V I H I S

CLAUSSENIUS, DOCTISSIMUS SAMUEL
VENERABILIS

ET ANNE STAUDERUS, POTT
ET RICHARDUS

DOCTORUM THEOLOGORUM

PROFESSORUM IN ACADEMIA GEORGIA

UNIVERSITATIS

S. P. D.

AVERTUS

Sunt quidem multa in vita optanda, nihil vero magis cupiendum et expectandum quam virtus quam doctrina, quum illa corpus solummodo spectare videantur; haec et animum immortalem complectantur; et quid est, quod nos beatiores reddere possit, quippe cum virtus animum excolat Deoque optimo, maximo similes nos reddat, et contra omnes fortunae calamitates armet; doctrina autem rerum naturam, quo nihil amabilius nihil dulcius esse potest, perscrutari et intelligere doceat. Missus a parentibus meis in Academiam Georgiam Augustam, ut litteris studerem, beneuolentissimo a Vobis animo exceptus sum et per quinquennium vitae Academicæ, et quum Vestra beneuolentia Repetentium facultatis Theologicæ numero adscriptus essem, semper a Vobis et doctis et libris et consilio

adiuuabar. Sed quid multa? Merita
Vestra in Academiam Georgiam Augu-
stam et litteras Theologicas et Philoso-
phicas maiora sunt, quam quae ab ullo
ignorari possint. Meum igitur erit,
non temere tentare Vestras laudes enar-
rare, sed factis probare, me, ut eam
viam teneam vehementer cupere, qua
ut incederem et in certamine litterario
et tum quum Repetentium numero ad-
scriberer, me optare, probare tentabam,
Quod Vobis pio animo dedican, tenue
ingenii specimen ea indulgentia acci-
piatis, quae Vobis propria est, mihi
vero permittatis, ut spe mihi dulcissima
teneam, fore ut in posterum mihi fa-
veatis.

Carmen, quod tribuitur auctori *Tab-
bata Sjerran*, cui cognomen, *Chelph
Elahmar*, ob breuitatem sententiarum
aliasque difficultates haud facile est inter-
pretatu, quum ab vna re saepius ad alte-
ram aperto sine connexu vagetur, vt, quo-
modo sint coniuncti singuli versus, haud
semper intelligatur.

Finis huius carminis praecipuus esse
videtur, vt dicat, se vltionem auunculi
caedis exegisse; quae vero res et eum
querentem de caede auunculi et laude
celebrantem tam virtutem quam liberali-
tatem auunculi inducit. Vt vero melius
intelligatur, quae sit singulorum ver-
suum coniunctio, liceat nobis a primis
versibus vsque ad carminis finem argu-
mentum perducere.

Narrat primo caedem auunculi, qui
iaceat in via sub petra inultus; quae vero

ultio sibi petenda sit; quod onus libenter suscepisse confitetur (v. 1. 2.) spem fovens, se inultum haud futurum, quum super sit sororis filius, cui aliquam laudem tribuit (v. 3. 4.).

Pergit querens iacturam, quam ceperit ex caede auunculi, multa vero laude eum ornans (v. 5 — 13.).

Tum ei in memoriam venit expeditionis bellicae, quam simul cum auunculo suscepit, quum iuvenes duarum stirpium somno obrutos paene omnes consumerent, at inde solatium capit ob caedem auunculi, quia is antea Hudseilitas multa caede deleverit (v. 14 — 20.).

Denique se vertit finem, carmini impositurus, ad verum argumentum et se vltionem exegisse canit caedis auunculi ab Hudseilitis, vt sibi vinum licitum factum sit, quod sibi ipse antea interdixerit, haud immemor vero et se laudē dignum esse. Alloquitur puerum, qui det poculum vino plenum, vt bibat, dum vita, quum auunculus morti succubuerit, haud longa foret; gaudet vero bibens Hudseilitis caede fractis.

Sunt igitur in hoc carmine duae praecipue virtutes, quae in auunculo poëtae nostri laudantur, fortitudo et liberalitas,

quae apud Arabes veteres virtutes omnes complectuntur, praeter quas nullae sunt, ut iis homo ornatus perfectus sit; quibus in rebus laudandis poëtae Arabum ante Muhammedem maxime versantur, id quod, quamvis locos plures adducere possimus, satis sit, paucis his probare (in Thomae Erpenii grammatica Arabica edid. Schultens carminum ex Hamasa Abi Temmam (Lugd. 1748 ed.) excerptorum p. 507 v. 7. 553 v. 6. 549 v. 1. 563 et seqq.)

De Tabbata Sjerran, qui et dictus est *Chelph Elahmar*, nil certum habemus, nisi ab ipso auunculus memoratus, quem fuisse Tabbata Sjerran auctorem clarissimum carminum multorum in Hamasa volunt Merzukius et Taurizius grammatici Arabici; nec vero est cur negemus, quum neque ab historia, quia Tabbata Sjerran ab Hudseilitis comperimus, abhorreat nec ab animo et laudibus, quae tribuuntur auunculo huic in Tabbata Sjerran conuenientibus. Quod si res non aliter se habet, non dubitandum, quin poëta noster fuerit e tribu Phamitarum, ex qua Tabbata Sjerran ipse se confitetur esse (p. 375 v. 9.); nisi Tabbata Sjerran uxorem duxerit ex alia stirpe, qua poëta noster in consanguinitatem auunculi Tab-

bata Sjerran venisset. Et si ex eo, quod in auunculo celebrauit, coniecturam nobis facere licet, poëta noster erat eiusdem animi, cuius erat auunculus, quum, quas virtutes ipsi possidere nobis videamur, eas solummodo in aliis laudare soleamus; cui coniecturae maior fides affertur consuetudine familiarissima, qua vsus est poëta noster cum auunculo. Ante Muhammedem eum vixisse constat ex eo, quod vinum sibi licitum memorat, quod Muhammedes omnibus religionis suae fautoribus interdixit (vide nostri carminis vers. 23 sq.).

Restat, vt addamus nonnulla de Tabbata Sjerran, auunculo poëtae nostri, in quo celebrando maxime noster versatur, sed quae hauriantur liceat partim ex carmine nostro, partim ex scholiis Grammaticorum Arabicorum, quorum pauca in vsum adhibere potuimus.

Tabbata Sjerran non est verum nomen nostri celebrati sed cognomen; verum nomen est ثابت بن جابر بن سفيان *Tsabat filius Schaber nepos Sopejan*, quod mutauit matris verbis adductus, quae, quum vidisset aliquo die sub axilla cultro condito et eum interrogasset, quo tenderet, responsum apertum non accipiens dixit:
 قَاتِلْهُ شَرٌّ *malum sub axillam condidit.*

Inde nomen ortum, quod totam per vitam retinebat. Animi vero fortitudo, quae ex his paucis verbis iam spectatur in puero, per totam vitam in maximis periculis nunquam ab eo recessit; quaecumque virtutes alias coniunxit, astutiam, constantiam et liberalitatem. Astutiam et fortitudinem aliqua occasione oblata probat, quam ipse carmine celebravit (Schult. p. 361), cuius vero historiam nobis seruauit Taurizius, quem sequimur in narrando. Aliquo die ex consuetudine, ut mel colligeret, montem, cui vno tantum tramite aditus erat, conscendit. Hostes eius Lijanitae, re comperta, tramitem occupauere, et postularunt, ut se ipsis dederet. Quo se facturum negato, mortem praeferens vinculis, utre euacuato et melle, quod collegerat, in petram effuso, ut lubrico motu ad inferiores montis partes ferretur, utrem pectori subligauit, iter per aspera montium, pectus imponens petrae, ingressus est. Feliciter peruenit ad inferiores montis partes, sed tanta viae erat ambages, ut demum post trium dierum spatium domum perueniret. Carmine alio eius animus illustratur (p. 405). Victus amore puellae cuiusdam ex Ahfitis, quae ei nubere promiserat, ob famam vero et fortitudinem sponsi noluit, timens, ne

tandem, multis vicibus victor hostium gladiis opprimeretur, carmine, quo se solatur ob spem falsam, se depingens, maximam fortitudinem et constantiam probat; multum enim abest, ut mutata vitae ratione sponsae animum reconciliet, ut potius hoc sibi maximo honori et laudi ducat. Nullo vero metu mortis ab insidiis hostium retineri potest, quorum is amor eum tenet, ut dies noctesque in iis consumat, et ei ob frequentem adspectum ferae adsuescant. Postea aliam puellam in matrimonium duxit, cuius in carmine (p. 395) mentionem facit; simul patruellem, cui nomen Schoms Ibn Malech (Schoms filius Malech) شمس ابن مالك multa laude ornans. Habebat et veterem inimicitiam, de qua iam supra dictum (v. 361 sqq.), cum Lihjanitis. Nec non exercebat noster liberalitatem summam (p. 425), vir honore summo et fide haud laesa, ut, qui in eius tutelam se contulisset, a fraude securus esset. Nullo modo virtutes maxime bellicae eum fecerunt crudelem, rudem et sordidum; sed more delicatorem alebat comam nigram et gaudebat veste longa. Sed non poterat non ob frequentes incursiones in hostes, ob insidias frequentes fieri, ut tandem eum eadem fors maneret. Saepissime victor tandem victus et interfectus

est ab Hudseilitis (p. 417). Cuius vero nomen multis carminibus celebratum manet et semper manebit notissimum poetis Arabicae studiosis, quum inter praecipuos Orientis veteres tanquam Luna inter sidera minora praeiiteat.

Quae vero sint in carmine nostro venuste dicta, ea potius a quovis legente observanda, animo imaginationeque capienda sunt, quam a nobis describi possunt, quam ob rem leuiter tantum tangere ea nobis liceat.

Praesertim figurae, quibus utitur poeta noster, quamuis alienae poeti nostrae, nihilominus tamen sunt laudandae; quum rei, quam describit, accommodaverit eas. Dum poetae nostri, paucis exceptis, per terram incedunt, Arabes volatu Pegaseo per aëra feruntur, ut facilius ex oculis nostris subito euanescant. Quid, quod usus sit figuris, quae nobis ignotae eamque ob causam obscurae sint; quippe quum quilibet poeta, quas ei et animus et vitae ratio et mores gentis terraeque conditio, ubi degit, praebent, iis figuris carmen exornare soleat. Quum vero et Arabum, ut omnium Orientalium, et vitae ratio et mores et terrae conditio a nostris plane abhorreant, quid mirum, quod in carmine exornando alias figuras

adhibuerint. Id quod vindictam carmine celebrauit, licet non conueniat cum nostris moribus et religione, non est poëtae, sed aetatis et morum.

Caeterum noliter eo vsus est modo in carmine, qui Horatio proprius in pluribus odis, vt, quam rem carmine tractandam sibi proposuerit, eam leuiter solum tangere videatur, plurimum in aliis versatus, quae ad illam deducunt (vid. Horat. odar. lib. I. 1. 12. 25. lib. II. 1. etc.). Quod quum in iis odis praesertim apud Horatium obseruetur, quas maiori animi furore scripserit, nec vero ei pro vitio habeatur, quid est, cur nostrum ob eam rem vituperemus, quum poëtae Orientales maiori semper animi furore abripiantur? Qui furor et mihi causa esse videtur, cur versus singuli careant coniunctione aperta et intima.

Breuitas in carminibus Orientalibus et praecipue Arabicis obseruata, vt saepius vno verbo (vid Jones commentarr. poësis Asiaticae edit. Eichhorn §. 26.) ea dilucidius exponant, quam nos pluribus sententiis, minime nostro carmini abest.

De metro huius carminis nil ausus sim definire, haud quidem nescius eorum, quae et Jones in commentarr. iam lauda-

tis poëf. Af. §. 29. et lqq. et Clericus in
profodia Arabica hic obscurius, ille cla-
rius dixerunt. Nec vero nos praeterit
versuum singulorum exitus, qui apud
Arabes idem esse solet. In carmine nostro
exeunt versus singuli in ج paucis exceptis,
(v. 14. 16. 21.) qui exeunt in لُا quod
verò pronuntiandum videtur vt ج

قال

تابط شرا وقيل

خلف الاحمر

ان بالشعب الذي دون سلع لقنيل دمه ما بطل

خلف العبد علي فولي اذا بالعبد له مستقل

ودنا الثار مني ابن اخت مصع غفدته ما تحل

مطري برشح سما كما اطرقا افعي بنغت السم صل

خبر ما نابنا مصيد جل حتي دق فيه الاجل

فني الدهر وكان غشوما ياي جارة ما بذل

شامس في القر حتي اذا ما ذكت الشعري فيه وظل

بِأَيْسَ الْكَتِبِينَ مِنْ غَيْرِ بَوسٍ وَذِي الْكَفَيْنِ شَهْمٌ مَدِيدٌ
 طَاعِينَ بِالْكَرَمِ حَتَّى إِذَا مَا حُلَّ الْكَرَمِ حَيْثُ بِجَلٍ
 غَيْثُ مَنْزِلٍ غَامِرٍ حَيْثُ بِجَدِي وَإِذَا بِسْطُورٍ فَلَيْتُ أَيْلُ
 مَسْمُودٍ فِي الْحَيِّ أَحْوَى رِفْدٍ وَإِذَا بِغَنَزٍ فَسَمِعَ أَرْفُ
 وَلَهُ طَعْمَانٍ أَرْبَى وَشَرِي وَكَلَا الطَّعْمِينَ قَدْ ذَاكَ كُلُّ
 بِرَكْبِ الْهَوْلِ وَجَيْدًا وَلَا بِصَحْبِهِ إِلَّا الْبَهَائِي الْأَقْلُ
 وَقَتُّهُ هَجَرُوا ثُمَّ أَسْرَوْا لَيْلَهُمْ حَتَّى إِذَا مَا انْتَجَابَ حُلُومُ
 كُلِّ مَاضٍ قَدْ تَرَدَّى بِمَاضٍ كَسْنَا الْبَرْقِ إِذَا مَا بِسَلٍ
 فَاحْتَسُوا أَنْفَاسَ نَوْمٍ فَلَمَّا هُوَ مَوَا رَعَاهُمْ فَاشْتَمَعُوا
 فَادْرَكْنَا الثَّارَ مِنْهُمْ وَلَمَّا بَنَجَ مَلْعَبِينَ إِلَّا الْأَقْلُ
 فَلَيْتُ فَلْتِ هَذِبِلَ شِبَاهَ لَيْمًا كَانَ هَذِبِلًا بِغَلٍ
 وَبِمَا أَبْرَكَهَا فِي مَنَاجٍ جَمْعُجٍ بِنَقَبٍ فِيهِ الْأَقْلُ
 وَبِمَا صَبَحَهَا فِي ذُرَاهَا مِنْهُ يَبْعِدُ الْقَتْلَ نَهَبٌ وَشَلٍ

صَلَبْتُ مِنِّي هَذِبِلَ بِخَرِقٍ لَا يَهْلُ الشَّرَّ حَتَّى يَمْلُوا
 يَنْهَلُ الصَّعْدَةَ حَتَّى إِذَا مَا نَهَلَتْ وَكَانَ لَهَا مِنْهُ عِلٌّ
 حَلَّتْ الْكُفْرَ وَكَانَتْ حِرَامًا وَيَلَايَ مَا أَلَمَتْ تَحِلُّ
 حَلَلَتْهَا إِلَى الظُّبَا وَالْعَوَالِي وَالْمَذَاكِي فَهِيَ حِلٌّ وَبِلَ
 فَاسْتَنْبَهَا بِأَسْوَدَ بْنِ عَمْرِو بْنِ جَسْمِيٍّ بَعْدَ خَالِي لَحَلَّ
 فَسَقَيْنَا كَأْسَ حَنْفٍ هَذِبِلَا غِيْبَهَا خَزِيٍّ وَعَارٍ وَذَلَّ
 تَضَحَّكَ الضَّبْعُ لِقَتْلِي هَذِبِلَ وَتَرَى الذِّبَّ لَهَا بِسْتَهْلَ
 رَعَيْنَا الطَّيْرَ تَهْنَأُ بِطَانًا تَنْخَطَاهُمْ فَمَا بِسْتَهْلَ

*Versio carminis Arabici latina verbis
Arabici aptata.*

Profecto in via, quae est sub petra,
profecto occisus, in cuius sanguinem
ros non decedit

Venire fecit super me onus et excessit,
ego hoc onus profecto id sublaturus sum

Haeres vindictae meae est filius foror-
is, pugnax cuius ira haud lenitur

Mutus sudad venenum, ut tacet vi-
pera, venenum exhalat serpens, contra
quem nil valet incantatio

Nuntius superuenit nobis durus, ma-
gnus erat adeo, ut illo maior fractus
esset

Fortuna me praedata est iniuriam fa-
ciens annuenti, cuius hospes laceffit
non erat.

Solis ardorem edens in frigore, sed
quum Sirius ardebat frigus et umbra.

Siccus erat, quoad latera ambo sine
miseria, sed humidus quoad manus, au-
dax et superior.

Insectatus est firmo animi studio, donec
quiesceret tum quiescere solebat et animi
firmum studium, quum quieuit

Pluuia nubis tegens, quum donabat
et quum irruerat leo ferox.

Profusus erat in gente coma nigra,
longa veste ornatus, sed quum in hostem
incurrebat lupus macer.

Sapores duo huic erant, mel et absin-
thium, et cibum horum saporum quilibet
gustabat.

Terror equitabat solus, nemo eum co-
mitatus, nisi Iemanensis crenis incisus.

Iuvenes meridie iter inceperunt, tum
per noctem in itinere pergentes, vt, quum
nubes discessae essent, quiescerent.

Quisque ensis (erat) ense succinctus
(quisque) vt splendor fulguris, quum
extrahitur (euaginatur)

Sorpsit spiritus Somni, sed quum
capite nutarent, quassimus eos et dis-
persi sunt.

Exegimus ultionem ab illis et non eua-
sit ex duabus stirpibus, nisi paucior (per-
pauci)

Et profecto si Hudseilita fregit eius
cuspides sane pro eo, quod Hudseilitas
fregerat.

Et quod eum detruferat ad locum
quietis angustum, in quo cameli ungula
perfoditur.

Et quod eum salutauerat mane in lati-
bulo eius, post caedem ab eo rapina et
praeda erat.

Assatus est a me scissionibus (cum fissura) (quem) non coquit malum, dum ipsum coquitur.

Ad primum potum egit hastam, ut sitim refingueret et fuit illi (hastae) ab eo iteratio (potus).

Licitum est vinum et erat interdictum et cum labore eo peruentum est, ut licitum esset.

Licitum feci illud usque ad gladios et hastas et equos et illud licitum et res iuris promiscui.

Ergo praebe mihi illud o Sawad Ben Amr, nam corpus meum post auunculum profecto fissura.

Et nos praebuimus poculum mortis Hudseilitis, cuius exitus afflicto, coecitas et obiectio (contemptus)

Ridebant hyaenae in caede Hudseilitarum et videbas lupos, sane iis nituit vultus.

Et generosae auium volitabant et incedebant in ventribus neque se eleuare valebant.

Versio Iambica.

1.

*In einem Weg, der unter dem Gebürge ist,
Dort, wahrlich! liegt getödtet einer,
Sein Blut wird nicht betaut vom Himmel.*

2.

*Er legte diese Last auf mich und schied sodann,
Auf mich ist diese Last gelegt,
O wahrlich! ich, ich nehm sie auf mich!*

3.

*Der Blutrach Erbe ist nach mir der Schwe-
stersohn,
Ein tapftrer Kämpfer in dem Streite,
Sein Zorn kann nie besänftigt werden.*

4.

*Im Schweigen ganz versenkt, er schwitzt ver-
derblich Gift,
So wie die Schlange Gift aushaucht,
Die Schlange, die kein Zauber bündigt.*

5.

*Der Bothe schlug uns ganz zu Boden durch
sein Wort,
Uns bracht er große Unglückskunde,
Der Stärkste wäre selbst zermalmet.*

6.

*Das mächt'ge Schicksahl hat mich hart, ach!
 hart beraubt,
 Mit Unrecht gegen jenen Güt'gen,
 Des's Gastfreund nie beleidigt wurde.*

7.

*Der Sonne Wärme war er bey des Winters
 Frost,
 Doch, wenn das Hundsgestirn entglühte,
 Dann war er Kühlung selbst und Schatten.*

8.

*An seinen beyden Seiten war er dürre nun,
 Doch nicht aus Elend war er dieses,
 Freygebig sonst und kühn und herrschend.*

9.

*Mit festem Sinn verfolgte er die Feinde stets,
 Bis dafs er ruhte von dem Zuge,
 Sein fester Sinn er ruhte dann auch.*

10.

*Wie Regen, der aus einer Wolke überströmt,
 War er, wenn er Geschenke theilte,
 Im Angriff, wie ein grimm'ger Löwe.*

11.

*Zur Zierd wallt' ihm ein langes schwarzes
 Haar im Volk,
 Er schritt einher mit langem Kleide,
 Im Angriff, wie der magre Wolf ist.*

12.

Zwey Speisen, Honig war die eine, führte er,
 Und bitterer Wermuth war die andre.
 Ein Jeder kostete von diesen.

13.

Allein ritt er einher, ein Schrecken war doch,
 Und niemand war ihm dann Begleiter,
 Als nur der schart'ge Jemanenser.

14.

Die Jünglinge, sie zogen schon am Mittag aus,
 Die ganze Nacht dauert ihre Reise,
 Sie ruhten, als die Nebel flohen.

15.

Ein Jeder war ein Schwerdt, umgürtet mit
 dem Schwerdt,
 Das funkelte wie Blitzes Leuchten,
 Ward aus der Scheide es gezogen.

16.

In vollen Zügen schlürften sie des Schlafes
 Hauch,
 Und als sie mit dem Haupte nickten,
 Wir rüttelten und sie zerfliehen.

17.

Die Blutrach haben wir von ihnen nun er-
 langt,
 Und es entkam aus zweyen Stämmen,
 Nur wenig' ausgenommen niemand.

18.

*Und, wenn der Hudseilit die Spitz ihm auch
zerbrach,*

*O so geschah es nur, nachdem er
Zertrümmert hatt' den Hudseiliten.*

19.

*Nachdem er ihn auf einen Ruheplatz gelegt,
Sehr rauh war dieser, selbst Cameele
Zerbrechen dort sich ihre Klauen.*

20.

*Nachdem schon früh am Morgen er ihn hatt'
begrüßt*

*An seinem Ort, nach seinem Morden,
Zum Raube ward er ihm und Beute.*

21.

*Gemordet sind von mir die Hudseiliten jetzt
Mit tiefen Wunden, den das Unglück
Nicht mürbe macht, es selbst wird mürbe.*

22.

*Der führte seinen graden Speer zur Tränke
hin,*

*Dass er vom Durst gequälet trinke,
Und ihn zum zweyten Mahl auch tränkte.*

23.

*Erlaubt ist mir der Wein, er war mir un-
ter sagt;*

*Mit Mühe kaum konnt' ich's bewirken,
Dass ich ihn wieder trinken durfte,*

24.

*Ja selbst dem Schwerdte und dem Spiesse ist
er jetzt*

*Erlaubt, auch dem schnellen Rosse,
Er ist erlaubt und nicht verbothen.*

25.

*O Sawed Sohn des Am'r, schenk mir drum
ihn ein,*

*Mein Körper ist nach meinem Oheim,
Den Wunden ist er preis gegeben.*

26.

*Hudseilin' haben wir den Becher nun gefüllt,
Vernichtung traf den, der ihn leerte,
Und (ew'ge) Blindheit und Verachtung.*

27.

*Hyänen lachten bey der Hudseiliten Mord,
Die Wölfe konntest du dort schauen,
Ihr Angesicht, es wurde heiter.*

28.

*Es flatterten die Edelfien der Vögel dort,
Sie schritten dort auf ihren Leibern,
Nicht konnten in die Höhl sie fliegen.*

قال تابط شرا
وقبيل خلف الاحمر

“*Cecinit Tabbata Scherran et nominatur Chalph Elahmar.*” Hoc modo inscribitur carmen; quo auctor carminis nobis indicatur, et Arabes nomen auctoris carmini semper inscribere solent, qui mos apud Hebraeos haud insolitus, sed rarior. Nomen تابط شرا poeta noster ab auunculo accepisse videtur. Praeclare hoc nomen illustratur ab interprete Arabico sequentibus verbis, quibus punctuationem addere nobis placet لَانَهُ ذَاتَ يَوْمٍ اَخَذَ

سِكِّينًا تَحْتَ اِبْطَاهُ وَخَرَجَ فَمَقْبِلَ لَامَةِ اَيِّنَ
هُوَ فَقَالَتْ لَا اَدْرِي تَابُطُ شَرَا

quodam die cultrum sub axillam sumfisset et exiisset et vocatus esset a matre quo ille? (sc. tenderet) dixit (illa) nescio, malum sub axilla posuit.” Quibus in verbis interpres Arabicus aut immemor erat iuvenis loquentis, vt scribendum fuisset pro فَمَقْبِلَ masculinum فقال aut vitio in scribendo haec verba transposita sunt, vt scribendum sit اَيِّنَ اَبْنُ هُوَ (قَالَ)

etc. اَدْرِي فَقَالَتْ اَمَ Vtrum sit praeferen-

- 25 -

tum esse: (v. 21 fqq.)

Initium exclamatione carmen capit,
quae vero exclamatio propria esse videtur
hominibus vehementibus, scientiis haud

cultis, ad quas animi furore rapiuntur; eademque causa esse videtur, cur poëta noster ad exclamationes saepius redeat, vt in vno versu plus quam semel legantur.

بِالشَّعْبِ الَّذِي دُونَ سُلَيْعٍ. Proprie "*in via, quae est sub petra.*" Non video, cur hunc sensum reiiciam vt بِالشَّعْبِ interpretandum sit verbo غَار *spelunca*, quum prior sensus nil habeat, quod nos offendant. Faciamus, Hudseilitas in faucibus montis incursum fecisse in Tabbata Scher-ran eumque occisum ibi reliquisse, profecto non video causam, cur eum in speluncam abiecerit; nec vero, vt mihi videtur, verba الَّذِي دُونَ سُلَيْعٍ nos cogunt, vt sensum mutemus, nam *via*, quae est sub petra, idem esse potest, ac *via*, cui rupes imminet. Vox سُلَيْعٍ et nostram interpretationem adiuuare videtur, cum proprie significet fissura a verbo سُلَيْعٍ *fregit*. Deinde sunt *rupes fissae*, quibus fauces formantur. Tum haec vox simpliciter significat *montem* vt يَرْبَعُ Gl. 40. 3. Ier. 48. 28. Ceterum et شَعْبٍ locus est, quo aqua per terram fluit inter duos montes. لَتَيْتَا. ٓ Est aut exclamatio aut vox gementis (*ach!*). Aliquid vero monendum de vsu Accusatiui apud Ara-

bes, qui ibi Accusatiuum ponere solent, vbi nos aliaeque linguae semper Nomina-
tiuum habemus. Apud Arabes saepius
Accusatiuus legitur post verba لَيْسَ non
est لَيْسَ *fuit*, quod et hic omissum est. Et
post Particulas, apud quas haec verba
aliaque supplenda sunt, Accusatiuus le-
gitur. Verba vero, quae sensu suppleri
possunt, omittunt et in loquendo et in
scribendo linguae Orientales, quum bre-
uiter hae gentes loquantur et scribant
(vid. Jones commentar. poët. Asiat. cur.
Eichhorn §. 26.). Saepius id fieri solet
in carminibus, quae ex ipsorum natura
loquendi rationem in vitae vsu et con-
suetudine breuitate superant. "*Cuius san-
guinem ros non humectat.*" Opinio erat
Arabibus, in sanguinem occisi, cuius cae-
des inulta esset, rorem haud decidere. VI-
cisci eam ob causam occisum, officium
iis minime negligendum, vt cognato pro-
ximo quiescere ante caedem vltam caede
aduersarii nefas haberetur (cf. Schultens
excerpta carm. Arab. p. 466 v. 12. et 496
v. 8. 9.). Et in occisum auunculum ro-
rem haud decidere, quum nondum vltus
eum sit, dicit poeta. Qui vero mos cae-
dis vlciscendae solum apud gentes fero-
ces, bellicosas et rudes reperitur, quibus
pugna et caedes summa voluptas, vt non

sine magno gaudio officium hoc suscipiant, partim amore erga occisum, partim animi ferocitate impulsu, quod et noster secundo versu affirmat, se libenter hoc onus suscepisse, dicens. Sunt non solum erga viuos sed quoque erga mortuos officia, quum post decessum e vita in altera adhuc viuere mortui putentur. Apud gentes cultiores cadauer terrae traditur, ne vaga vmbra erret. (Horat. odar. lib. I. 28.). Quam ob rem Priamus in castra Graecorum proficiscitur spernens pericula, et vt hoc officium impleat ipse Mercurius ei datur custos et dux itineris redempturo ab Achille filium occisum multa mercede (Iliad. XXIV. v. 170 sqq. 334 sqq.). Horat. Odar. lib. I. 10. v. 13 sqq. Achillem ipsum legimus redeuntem ad pugnam ob caedem Patroclis, in qua ob iniurias ab Agamemnone iniunctas recessisset, vt amicum ab Hectore occisum vindicaret, nec quieuit ulturus (Iliad. XVI. 355 sqq. XVIII. 90 sqq.). דם consentit cum Hebr. דם Chald. דם Syr. ܕܡ. Vox ܕܡ humectauit terram ros, Hebr. ܕܡ ros idem ܕܡ Chald. ܕܡ.

V. 2. Poëta dicit, sibi petendam esse ultionem; quod onus appellat et ea ra-

tione loquitur, quasi occisus ipse tradiderit hoc onus portandum, quum e vita excederet.

venit post alium 2) in locum successit, vnde nomen خَلِيفَة successor Mu-

hammedis ortum. In secunda coniugatione vt in Phiel Hebraeorum efficitur, vt significatio intransitiua fiat transitiua vt

خَلَف sit, "venire fecit post se, remisit, reliquit." Est aut supplendum يَمُوتُ

"moriens" reliquit hoc onus عَلَى "supra me" i. e. portandum, quum onus homini imponatur. Vox خَلَف comparanda est cum Hebraico חָלַף mutauit et Syr.

mutauit. عَلَيَّ compositum est ex super et ي pronominis suffixi, vt abiecta littera Teshdid ponatur. Kesre vero vocalis, quae ي simpliciter supponitur, mutatur in Phata, quum littera antecedens quiescat. Onus vero appellat vltionem, quod inde periculum et molestia oritur. وَآي in prima coniug. auertit, vbi supplendum est عَنْهُ ab eo cum facie sua i. e. abiit. In sec. coniug.

eandem significationem habet: *auertit se*.

Hic supplendum videtur *من الحبيبات* "e

vita" vt decessit, pro mortuus est. *مستقل*

est. Particip. act. dec. coni. a verb. *قل*

leuis fuit, inde *vilis et abiectus fuit*, quum

leue pro vili haberi soleat. In secunda

leue fecit aliquid i. e. *sustulit*, vnde deci-

mae coniug. significatio *in se sustulit, por-*

tauit. Conuenit cum hoc verbo et *קלל*

Hebr. et *קלל* Chald. et Syr. *علا*. Sed

قل non est coniungendum, cum *بالعبيبات*

in dec. cum Accusatiuo rei construatur.

Praepositio *ب* aut sine significatione est

scripta, vt rarissime fieri solet (Math.

XXIII. 6. 11.) *et si in te* *فإذا بك تبارك*

benedicis" vt *بك* pro *أنت* sit positum. Sed

mihi videtur *ب* significationem verbi,

quocum coniuncta est haec littera, tol-

lere, vt eo attentior animus fiat. Est

furore quodam pronuntiata haec littera,

sed sequenti *ل* se corrigit poëta in con-

structione, cui *τὸ* ὃ exclamationis par-

ticula addita, ad vim huius vocis tol-

lendam.

V. 3. Hoc versu solatium poeta sibi affert, dum memorat, post caedem suam, ultorem sibi futurum, cui laudem tribuit.

ووراء الثأر مني Haec verba duplicem interpretationem patiuntur, cuius sensus idem est. Facilius illa, qua Accusatiuum vt Praepositionem interpretamur, vt haec verba latine sic tradenda sint. "*Post ultionem a me (petitam) est filius etc. i. e. Restat filius sororis, qui post me (me occiso) ultionem exigat* Praepositionis sensum habet hic Accusatiuus in formula

ظفروا خشد ورا reiecit post tergum suum,

neglexit). Aut hoc verbum in sensu substantiui interpretandum, quod significat id quod post et pone est. Qui vero est post ultionem est haeres eius, cui ultio officium (vid. Schultens p. 354). Accusatiuus autem ortus est, quum ان omit-

teretur. اني contractum est ex اني et

ان. In contractione autem conspicitur ان antiquissimis temporibus idem fuisse ac

ان. Vox عقدة significat nexum, nodum, a. verbo عقد vt Heb. עקר Chald. עקר Syr.

عقدته لا تحل ligauit, torfit. Verbis لا تحل vt prouerbio vsi fuisse videntur Arabes,

vt secundum Gienhari significant "*ira*
haud lenitur" Aliter intellexit haec
verba Merzoukius, qui عقدة refert ad
animi fortitudinem et patientiam, dicens

يُريد قوته وجلادته والعقدة راجعة الي

أستقام ضلغه وصبره في الشدايد

"*Vult (significare) virtutem eius et robur*
et vox عقدة rediens est ad firmum for-
titudinis et patientiae eius in periculis."

V: 4. "*Mutus (vel laxis palpebris de-*
spiciens deorsum) sudat venenum." Verba
nulla faciens periculosus est et periculo-
sior quidem, quum taceat vt serpens, qui
inopinato hominem laedit. طق in prim.
conj. noctu venit in IV. obmutuit Chald.
ממורד momordit de serpente dicitur (Iob.
XXVI. 13.). "*Sudat venenum.*" Haec verba
ob sequentia dicta sunt, quia comparat-
ur cum serpente, qui venenum exhalare
videtur. Haud aliter noster venenum ex-
halare dicitur. Comparatio vero cum
serpente describit eum nobis periculosis-
simum, quia vulnera a serpentibus ac-
cepta sanatu difficiliora sunt. "*vt obmu-*
tuit (vel ex signif Chald.), mordet vipera."
מא contractum est ex ס et ל et idem
est ac כמו. انعي Hebr. נאמער, נאמער Chald.

אֲפֵסֶה a פֶּסֶה *sibilavit* Syr. [حدا] *hyaena*.

Hic serpens est periculosior homini. De forma monophata apud Grammaticos appellata satis notum est. Apud بَيْتُتْ

supplendum est كَمَا صَل. Hic serpens est periculosior omnibus, quem Arabes dicunt incantationibus vinci non posse. Arabum est mos serpentes domare, eosque circumferre, ut his arte edoctis probent scientiam victumque parent. Arabes vero hanc artem adscribunt artibus magicis, ut incantatione hoc valuisse homines putent. Hic autem poeta filium sororis serpenti comparat, contra quem nil valet incantatio, ut ei, cuius ira nullo modo leniatur, hac comparatione laus tribuatur. Hic vero serpens nobis describitur in schol. Kotobr, quorum verba

addere placet. حَيْثُ مَقْرَأَ تَكُونُ فِي

الرَّمْلِ لَهَا وَجْهٌ كَوَجْهِ الْإِنْسَانِ إِذَا نَظَرَهَا الْإِنْسَانُ

"Serpens flava, لا يَرَى إِلَّا بِرُءُوسِ حَتَّى يَمُوتَ

quae est in arena. Ei est facies hominis, quam si homo adspexerit, non desinit tremere, donec moriatur."

V. 5. ^{دُرُوسٌ} *durus est*, Partic. coni.
 quart. quadrilitteri ^{صَوَمَلٌ} a verb. ^{صَمَلٌ}
percussit fuste, durus fuit ^{جَلٌّ حَتَّى}
"magnus erat ut" i. e. ita *"durus vehe-*
mens erat (nuntius) ut ^{دَقٌّ} *conteretur.*
^{أَلْجَلُّ} *"maior, dignior."* ^{دَقٌّ} in lingua
 Arabica in Kal sensum intransitivum ha-
 bens est in aliis dialectis transitivum
 verbum. Heb. ^{דָּקַק} *comminuit*, Chald. ^{דָּקַק}
 Syr. ^{اَجَلَّ} *Comparativus pro super-*
lativo positus est, vox apud poetas in-
primis vltata. Nuntius durior erat, quam
ut ferri posset, quo frangeretur vir for-
tissimus. His verbis ad laudem auunculi
transit, ad quem versu sequente propius
accedit.

v. 6. *"Prædata est me fortuna."* (ma-
 gnā ex caede auunculi, quae fortunae
 aduersae, non hostium virtuti tribuenda
 est, iacturam accepi). ^{بَيْنَ} comparandum
 est cum Hebr. ^{בֵּין} Chald. ^{בֵּין} et Syr. ^{بَيْنَ}
 eiusd. signif. ^{دَهْرٌ} fortasse comparari pot-
 est cum fato Graecorum et Latinorum,
 cui Dii ipsi parent, et nihil contra id va-
 lent. Horat. *carm. I. 12. v. 50 sq.* Ovid.

Met. II. v. 139. Vocem ^{أبي} lexicon Gollianum reddidit *nolens*, *auerfus*, *difficilis*, *inaccessus*, quae vero significatio accommodata non est versui nostro. Verbum

^{أبي} primam significationem *toū velle*, *arridere*, habuisse videtur, quae scriptoribus Arabicis rara est et non legitur in Lexicis. In lingua Hebraica et Chaldaica

^{אבי} et ^{אבה} et quoque ^{אבי} significationem volendi, annuendi habet, contrariam Arabicae, quae et nostro verbo ^{أبي}

tribuenda videtur, aptissima ad sensum, quod quidem haud alienum est dialectis pluribus, quarum eadem verba varios adeoque contrarios sensus accipiunt. Nec vero miror, id in lingua Arabica et Hebraica Chaldaeeque accidisse, quum inde, quod vni addictum, alteri non concedatur necesse sit, verbum ^{أبي} in lingua Arabica significationem repudiandi accepisse videatur, vt significatio volendi in lingua Arabica in Hebraica et Chaldaica

tritissima, rarior sit. ^{أبي} idcirco significat hominem, qui votis aliorum arridet, vt Fortuna haud recte fecisse videatur, quae tantum virum tali morti oppresserit. "*Hospes eius contemptus non est.*"

Apud Arabes est hospitalitas iam nostris

temporibus vſitata et ſumma virtus. Quae virtus antiquiſſimis temporibus ex neceſſitate orta, quum tabernulas, quibus iter facientes exciperentur, non haberent, haud violanda erat. Hospitem vero tueri, officium haud negligendum omnibus gentibus antiquitatis, quod notiſſimum exemplis non eget, vt, hſpitis caedem vlcifci, cuiusque eſſet. Cuius vero hſpes non contemnitur talis eſt, quem omnes verentur et timent, cuius vltionem quilibet a ſe remouere cupit. Quod quum poëta auunculo tribuat, magna cum laude ornat. Verbum גַּרְגַּר Hebr. et Chald. *diuertere apud aliquem*. Apud quem diuertimus eius hſpites ſumus, vnde Hebr. גַּרְגַּר *hſpes* vid. Hiob XIX. 15. גַּרְגַּר Chald. ܠܝܠܝܬܝܢܐ Syr. *leuis fuit*, inde *vilis* et tum *abiectus*, *contentus fuit*.

V. 7. Deſcribit auunculum poëta et deſcribens eum laudat. Deſcribit eum vt hominem benigniſſimum, qui, quod cuique conditioni aptum eſt, dat ad eam meliorem reddendam. Figura eſt a natura petita, appoſitis aeſtu feruidiſſimi anni temporis hiemisque frigore. Comparauit auunculum cum ſole, qui omnes res calore implet et nutrit, cuius luce omnia adſpiciuntur, omnium pretioſiſſi-

mum, sine quo nil adesset. Cum vero calor solis in hieme iucundissimus sit, comparauit poeta auunculum cum sole in hieme, ut eum munificentissimum benignissimumque describeret. Verbum

شمس de sole lucente usitatum est et cum

שמש Hebr. comparandum קר Hebr.

a verb. קר Syr. ܩܪܝܬܐ Chald. ܩܪܝܬܐ. Altera figura deducta est a situ Arabiae, ubi aestatis tempore omnia aestu maximo implentur et aduruntur, ut omnibus umbra et frigus sint iucundissima, ideoque, qui umbra et frigus appellatur, eum magna laude ornant. Vox ذئب aliam ortho-

graphiam accepit, quae orta est ob sequentem litteram l et litteram solarem ش, quae post articulum ال omissa, littera l pronuntiando dupliciter legitur. Quam ob rem, ut hae voces minus difficile ab ore proferantur, vocalis Phata articulo imponenda. Aliter punctandum esset

ذئب الشري. Vox شري est "canis ma-

ior." Sirius, in cuius cursum anni feruissimum tempus incidit, ut pro summa aestate ponatur (Horat. carm. lib. I. XVII. 17.). Sunt duae stellae Arabibus hoc nomine appellatae, altera cognomine

العيسور (canis maior) altera
 الشامية (canis minor). Quae
 duae fiellae Arabibus et putatae et appel-
 latae sunt sorores Canopi. Altera oriente
 altera delitescit, vnde Cani minori nomen
 الغميصاء ortum, quod significat *humidum*,
 quia Canis minor sororis discessum a se
 plorare dicebatur. شعري^س est monoptoton
 contractum ex شعري^س.

oppof. حر^س قوت notat apud Arabes
frigus, apud Hebraeos, Chald. et Syros
frigore genitum sc. *grando*. Hebr. ברך
 Chald. ברך Syr. حر. Vox ظل^س quod Ara-
 bibus umbram significat, idem est in aliis
 litteris, praeter quod prima littera mu-
 tatur et Hebr. אל sit Chald. מל Syr.
 مل et مل. Quum vero lingua
 orientalis nondum exulta esset, non ga-
 visa est tam multis litteris; quippe di-
 versi soni vni litterae includebantur, et
 Cadmus traditur ex Phoenicibus sedecim
 tantum litteras in Graeciam transtulisse,
 vt Arabes ditiores Hebraeis litterarum
 numero pro vno α Hebraeorum quatuor
 sc. ط ض ص et ظ habeant, nam et puncto
 ص قوت^س imposito et lineola supra adiuncta

mutatur sonus, quo haec littera ore profertur. Caeterum et Hebraica littera in eadem ac Chaldaica scribitur vbi lingua Arabica habet ط. Est quoque hac figura obseruandum, eam vsitatam fuisse poetis Arabicis, cuius vsus nobis exemplum seruauit Taurizius duobus versibus, qui sequuntur:

سَخَمَةٌ فِي الشَّتَاءِ بَارِدَةٌ فِي الصَّيْفِ
سِرَاحٌ فِي اللَّيْلِ الظُّلُمَاءِ

"Calor (est) in hieme frigus in aestate"

"Lucerna in nocte obscuritatis."

De vsu huius figurae apud Hebraeos praefertim conferendus est locus Ies. c. IV. 5. 6. et XXV. 4.

V. 3. *"Aridus est quoad ambo latera."*

i. e. emaciatus, vt promineant ei costae. Verbum יָבֵשׁ idem significat Hebr.

Chald. et Syr. يَجِفُ يَجِبُ est substan-

tium, quod cum praepositione בְּ compositum, significationem praepositionis sine acquirit. *"Sine miseria."* i. e. fame, miseria haud emaciatus; sed multis vigiliis pugnisque, ex quibus intelligi potest, eum fuisse impigrum, audacem

et virum fortissimum. Sensus תָּוֶן

من غير بوس explicatur sequentibus verbis, quibus indicatur, eum fuisse haud pauperem, sed liberalem, haud timidum, sed pugnacem et fortissimum. Cognatum cum verbo بوس est Hebr. et Chald. בָּרַס *calcauit*. Aliter intellexisse videtur hunc locum Taurizius, cuius verba haec sunt:

و ید آنه پوشر بالتراد غیره علی نفسه و عادت هم

التمدیح بالهزال "Vult (indicare) eum

praeferre alium sibi in prospiciendo, et est consuetudo eorum laudare ob maciem." —

"Vuidus quoad manus." Haec figura de-

promta est a pluvia, quae in regionibus Orientalibus rarissima et diu exspectata, gaudio omnes implet, cum naturam universam recreet. Vt pluvia omnes plantas laetiores reddit, non aliter ille omnes liberalitate sua laetos reddit. Pluvia tribuitur manibus, quia manus liberalitatem exercent, dona dantes. Qui liberalis esse potest, diuitem esse oportet, quibus indicat, eum nec inopia coactum, ne-

que auaritia impulsum emaciatus esse. Quod sequentibus ornatur, causa addita, cur emaciatus sit, nempe ob audaciam et virtutem, quae audacia praecipue eum

maestum

frequentes labores vigilasque subire incitauerit. In verbo ^{مَذَر} nunnatio obversus exitum abiecta est. Cf. Alb. Schultens ad Tob. c. XXXI. 31. quae ibi de caractere liberalitatis heroicae dicta sunt.

V. 9. Auunculus non quiescens hostes persequitur, quae vero atrocitas et pervicacitas in persequendo abest a redeunte, ut ei non solum adscribantur virtutes viri fortissimi, sed quoque humanissimi. ^ط est confodit, ut Heb. ^פ Ies. XIV. 19. et Chald. Tah. verbi ^פ tum *insectatus est*. ^י descendit ex itinere, quieuit. Iter autem hic est via, qua hostes pulsatos persecutus est.

V. 10. Hoc versu finis versus antecedentis magis explicatur, quod pluvia appellatur ex nube dona dans, impetum vero in hostem faciens leo atrox. "*Pluvia est nubis tegens.*" i. e. *pluvia largiter emissa e nube, ut agros cooperiat*. Quum a pluvia pendeat ob magnum Arabiae aestum agrorum fertilitas hominumque salus, cum pluvia carente omnia arefcant, ex hac comparatione ei a poeta maxima laus prodit, nam non solum est

فَعَبِثَ غَامِرٌ fed غَابِثٌ “*pluvia largiter se effundens.*” De pluvia cum sermone comparata cf. Deut. XXXII. 2. Nec vero solum vir liberalis est, sed quoque fortissimus, quod indicatur comparatione cum leone, qui rex bestiarum omnium fortissimus haberi solet. لَيْثٌ Hebr., cui voci adiungitur اَيْلٌ, qua voce auunculi fortitudo maior fit. Est vero ex more Arabum, comparativum pro superlativo scribere, vt quoque Latini faciunt. Vox اَيْلٌ plures significationes habet, inter quas versui nostro aptissima est: *vim exercuit, valuit*; cuius vocis significationem clariorem reddit Taurizius verbis, quae sequuntur.

الْأَيْلُ الْمَصْمُومُ الْمَاضِي عَلَى وَجْهِهِ لَا يُبَالِي مَا لَقِيَ

“Vox اَيْلٌ significat مَصْمُومًا (eum qui pergit in Itinere) qui it secundum faciem ipsius (recta via qui pergit) curamque non habet eius, quod occurrit. Apud Arabes hospitalitas, liberalitas et fortitudo in maximis virtutibus habebantur, vt, quum aliquis dicatur hospitalis, liberalis et fortis, describatur perfectus. De comparatione viri fortissimi cum

leone conf. Schultensii Excerpt. p. 320
id. 570. v. 5. id. 586. v. 1. viri hospitalis
cum aqua nubis conf. id. 470. v. 16.

V. 11. His laudibus adiungit poëta
laudem viri delicati. Iam veterum He-
braeorum mos fuisse videtur oculos co-
lore nigro fucandi. cf. Ies. III. v. 6. For-
tasse et Arabes comam nigro colore fuca-
bant, vt apud nos homines delicati co-
mam rubicundam pectine plumbeo in ni-
gram mutare tentant. Veteres comae co-
lendae splendidiorumque reddendae ope-
ram dederunt, quum in coma pars pul-
chritudinis esset. Quod vt efficerent, et
pectere comam et vnguentis suffundere
solebant (Horat. carm. I. 15). Nigra
et densa coma est pulchra, quam ob rem
et comparatur racemis, (conf. Iones
comment. poet. Asiat. curav. Eichhorn
celeberr. §. 90. et Canticum Canticorum
c. I. v. 14. fqq.) Idem testatur Tauri-

ziz, sequentibus verbis: ^{د ن و} مسيل شعرا ^{ع و} احوي

^{د ن و} اي اسود لانهم ^{د و} كانوا يوشرون ^{د و} لهمهم ^{د و} ويصنفون

^{د ن و} الشاب يحسن ^{د و} اللمة ^{د و} قال ^{د و} اذ ^{د و} لمي ^{د و} سوداء ^{د و} كالعتود

“Demittens caesariem ^{د ن و} احوي idem est ac
^{د ن و} اسود i. e. nigram; siquidem illi caesariem

aliunt et laudant iuvenes ob pulchritudinem comae. Canit (quidam poëta) *Quum caesaries mea nigra ut raceni*. In pugna molesta erat coma prolixa, quam ob rem addit في الغنة "in gente,"

ne aliquis putet, eum semper prolixam comam habuisse. فقل "longa veste ornatus."

Arabes etiam nostris temporibus vtuntur veste longa, vt olim Graeci et Romani; quae vero subligatur, quum in bellum proficiscuntur, quae foret ob longitudinem impedimento pugnantibus, quare prolixa veste homo delicatus describitur.

فسموع ازل "et lupus macer." Littera ن, quae lingua vernacula difficilis est expressu, hic Apodolin indicare videtur, et tempus, quo aliquid fit. Eodem modo legitur Sur. XVI. 55. فسموع est fera

ex lupo et hyaena; bellua ferocissima, cuius rapiditas maior fit hieme, quum

fame vrgetur. Quapropter addit فزل vt comparatione auunculi impetum in hostes vehementissimum describat.

V. 12. Pergit poëta describere virtutes auunculi, qui hosti atrocissimus, amico benignissimus, aut beat aut lacerat. Sunt igitur huic duo cibi mel et absinthium,

alter dulcissimus, alter amarissimus, quos
cuique dat, dulcem amico, amarum ini-
mico. طعم *gustavit*, vt Hebr. טעם Chald.

טעם Syr. طعم vnde طعم *cibus, id quod*
gustatur vt Syr. طعم. Inimicus gustat
absinthium, amicus mel, quod pluribus
explicare, omisit poëta, quum abhorreat
a breuitate linguae Arabicae praesertim
in carminibus vsitata. Alium sensum ver-
sui nostro non inesse probat versus Ibn

Doreid. طعمي شرّي للعدو تارة والأخي بالراح

طعمي شرّي للعدو تارة والأخي بالراح
لعمري ودي أبغيني “*Cibus meus absinthium est*
inimico aliquando, sed mel cum vino, ei,
qui petit amorem meum.”

V. 13. Auunculus est vir fortissi-
mus, quem quisque timeat, vt, quam-
uis solus nemine comitante nisi gladio,
tamen terrorem incutiat occurrentibus.

بركب الهول وحيدا Haec verba mihi sic
explicanda videntur, vt pone بركب
verbum كان omissum cogitetur, vnde
Accusatiuus originem duxit. Aliter ta-
men Schultenius, vir doctissimus, haec
verba interpretatus est, qui equitare ter-
rorem dictum putat pro audacter terro-

rem adire, in eum velut infilire, nec non verba hunc sensum patiuntur. Verbum קָבַץ vt Heb. קָבַץ Chald. קָבַץ Syr. كَبَّ *equitavit*, apud Arabes significationem τὸν *proficisci* in pugnam habet, quia Arabes gaudentes maxime equis in pugna essent, vt et noster eques pugnam committeret. Arabes autem pugnam inire soli non solebant, sed sequentibus gentis iuuenibus, noster tamen tam fortis erat, vt, quamuis solus, hostibus tamen terrorem incuteret. هول *terror* conf. est cum Heb. חָרַל *inter partum tremore concuti*, inde חֲרָלָה *dolor vehemens, quem parturientes habent*. Chald. חָרַל. Hebr. יָחִיד *unicus solus* Chald. יָחִיד Syr. يَحِيد in Aph. أَشَدَّ *accendit*, in Ethph. أَشَدَّ *vnitus est* — وَلَا بِصَاحِبِهِ “*et non (nil, nemo) comitatus eum est.*” Ensis dicitur socius alicuius (Schult. p. 456. v. 12) quia semper cum viro forti est, nemo eum sequitur nisi المن في الافل “*Iemanensis crenis incisus.*” Hic est omissus gladius, qui بماني est dictus a parte Arabiae felice, vbi gladii cudebantur, qui nobiles vt nostris temporibus a Damasco, Syriae vrbe, gladii acutissimi Damasceni dicebantur. Est ex more Arabum gladios nominare ab vrbi-

bus, vel regionibus, vbi cudebantur (conf. Schult. Hamaf. 516. v. 6.) et loricas nominant ab eo, qui has fabricauit (conf. et Horat. carm. I. 16. v. 9. Epod. 17. v. 71). Caeterum gladius dicitur crenis incisus, quod vocabulum aliter gladium non ornat (conf. Schult. Hamaf. p. 336. v. 5.) quum gladius crenis incisus acutus et politus non sit; sed hic indicat gladium, qui in manu auunculi saepius iam reportauerat victoriam, vt percutiendis lorica indutis crenas acceperit (conf. Schult. Hamaf. p. 474. v. 21.) Et in Diw. Hud. gladius crenis incisus memoratur, vbi Succari obseruat, Arabes modo vituperare, modo laude ornare talemensem.

V. 14. Laude auunculi finita, se vertit poëta ad aliam rem, qua et auunculo et sibi nonnullam laudem tribuit, ad expeditionem, quam cum auunculo suscepit; gaudet vero victoria reportata. Aliquando iter facientes, de quo nuntio accepto, quum iuuenes gentis hostilis nobis ignotae, nisi هذيل gens fuerit, vt clarum esse videtur ex versu 17. et 18. carminis nostri, in eos noctu impetum facere vellent, quia per noctem in occursum non venissent, inueniunt eos spe occurrendi abiecta somno oppressos, et tanta clade eos afficiunt, vt singuli tan-

D

tum mortem effugiant. Hunc impetum et victoriam narrat vsque ad versum decimum septimum ^{وَقَدْ هَجَرَوا} "Sane iuvenes feruente sole profecti sunt." Littera, hic habet post se Genitium, et mihi videtur formula iurandi, qua Arabes saepius vtuntur. Saepe haec littera mihi non videtur significare, quum id nec ex more Arabum esse videatur, iter feruissimum diei tempore ingredi, neque sensui aptissimum sit. Tum vero meridie iuvenes profecti sunt, vt noctu occurrerent in itinere auunculo et poëtae ipsi in vtrumque incursuri. ^{عَجَرَ} in prima, abscondit, deseruit patriam, in secunda, serbuit dies vnde ^{هَجَرَ} "meridies, calor." Ambae significationes coniunctae in nostro ^{هَجَرَوا} sunt, quae significatio est in verbis ^{تَهَجَّرَ} et ^{تَهَجَّرَ} "iter quod fit feruente meridie," nomina, quorum alterum ortum est ex Infinitiuo secundae coniugationis, alterum ex infinitiuo quintae coniugationis. At secunda et quinta coniugatio, vt in forma cognatae, sic significationes non multo diuerfas habent. "Tum profecti sunt noctem suam" i. e. tum in itinere pergunt per noctem ipsis fatalem, aut

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

quam sibi itineri destinauerant. انجاب
 in prima جاب *sequitur*, in VII. *discussa fuit*
nubes i. e. nox euauit, quum nox cum
 nube atra comparetur. حل proprie *soluit*,
 tum vero *se soluit et cingulum sol-*
uit, quo vestis longa subligata erat, quo
utebantur Arabes, dum in negotiis versa-
rentur. Negotiis absolutis quiescere cu-
 pientes soluebant cingulum, vt hic حل
cingulum soluere pro quiescere ponatur.
 Quum nox euanesceret, iuuenes incur-
 suri in Tabbata Sjerran errore vero
 detracti a via pergenda, quum putarent,
 quem per noctem expectauerant, aut
 domi remansisse, aut alia via profectum
 esse, se quieti somnoque tradiderunt, quo
 in statu subito gladio eos adorsus, qui-
 bus antea ob maiorem numerum par non
 fuisset, Tabbata Sjerran somno ebrios
 in fugam coniicit.

V. 15. Et nonnulla laude poëta hostes
 ab auunculo et ipso victos ornat, vt auun-
 culo sibi que inde laus prodeat, quum vi-
 les et contentos vicisse magno honori
 ipsis esse haud posset, sed fortissimos pugna
 oppressisse non poterat non ipsis maxi-
 mam laudem afferre, quum ipsorum ma-
 iorem fortitudinem haec res probaret.
 Appellat igitur hostium quemuis gla-

dium, quum gladius apud poëtas fortitudinem designare soleat, et dicit, se hostes inermes haud superasse, sed gladio bene armatos مض س proprie "*quisque secans*," a secando vero ensis appellatur. "*Indutus erat gladio*" i. e. cinctus, armatus; Arabes enim vt dicere solent تردي برداء

pallio indui, ornari, sic dicunt تردي بماغ, quum gladius sit comparandus vesti hominem defendenti a solis ardore aut hie-
mis frigore, gladio vero ab homine iniuriam propulsante. Eodem modo dicunt Arabes لبس الحديد *ferrum sibi induere* (conf Hamaf Schultenf. p. 480. v. 7. (Vterque et gladius et vestis virum vestit. "*Vt splendor fulminis quum extrahitur*." Plenus dicendum fuisset وماض اذا يسئل كان

كسنا البرق "*sed gladius erat, quum extrahatur, vt splendor fulminis*" Splendor gladii comparatur, quo indicetur, nobilissimos et fortissimos hostes fuisse, quum bene politis enlibus vli sint, quia fortis ensi, quo fortitudinem probat, curam summam adhibere solet. Quam ob rem sibi tribuunt gladios micantes describentes Arabes (Hamaf. Schultenf. 330. v. 5.). Haud aliter describitur

“*cusps mortis (cusps mortem adducens)*” سنان الموت
 “*fulminat nuda*” ברק אצלע
 vid. Ham. Schult. p. 412. v. 11. et Schul-
 tenf. notas conf. ad hunc loc. vbi et ad-
 ducit versum ex Diw. Hud. וּמַעַיִל וְאַבְרָם

“*cum cuspidibus nudis et se-
 cantibus (gladiis) albicantibus.*” De usu
 figurae fulgurantis ensis, conf. Deut.
 XXXII. 42. vbi וְיָכֵן בְּרֶקַע חֶרֶב *acuit ferri
 fulgorem pro acuere ensē fulgurantem;*
 et componitur cum חֶרֶב exempli gratia
 Habac. III. 11. Denique בְּרֶקַע pro gladio
 fulgurante positum legimus Hiob XX. 25.

Chald. בְּרֶקַע *fulgur* vt Syr. ܕܚܝܠܐ.
extrahere, detrahēre comparandum est
 cum Hebr. שָׁלַל *praedatus est* ab exuen-
 dis vestibus et detrahendis, vnde שָׁלַל
praeda propr. vestis exuta, detracta, cuius
significationis et est Chald. שָׁלַל.

V. 16. Describit, quomodo ipse cum
 auunculo hostes adortus sit et supera-
 verit. Quum nempe somno obruti essent,
 subito incurfu in eos facto, gladiis ex-
 citati fuga salutem petebant. “*Sorpsē-
 runt spiritus somni.*” Dormiens bibere vi-
 detur, quum aperto ore spiritum intrahat.

Somnus aut potui comparatur, aut somnus tanquam persona describitur, spiritum anhelans, quem homo absorbet, quo vero quasi potu inebriante ebrius fieri videtur, nam somno obrutus subito expergefactus, similis est ebrio, quippe vterque mentis haud capax. "*Quum nutarent.*" Dormiens, membris solutis, capite nutare solet, vt nutare capite pro dormire dicatur ^{عاشق} "quassimus eos." Est a verbo ^{عاشق} Eliph media radicali abiecta, forma contracta. *Quatere* hic videtur significare *ensibus nostris eos percussimus vt subito expergefacti e somno magna clade occiderentur.* Hic obseruandum, Schultensium ob ^{ناظر} sequentis versus personam secundam singularis in primam pluralis mutasse, quum Manuscriptum haberet ^{عاشق} "quassisti eos," quod referendum erat ad solum Tabbata Sjerran, cuius tamen expeditionis socius esset poëta noster. Sed nescio, an recte hoc fecerit Schultensius, quum saepius poëtae Orientales ob magnum animi furorem immemores personae huius modi vitia non vitent. ^{ناظر} est quarta coniug. quadrlitteri eandem significationem habens ac ^{عاشق} in quarta, diffusi in diuersas partes celeriter fugam capiunt.

V. 17. Ex hoc versu, quo dicit poëta, se ultionem exegisse ab hostibus, vt pauci ex duabus gentibus salui fuissent, apparere videtur, auunculo poëtae nostri ultionem petendam fuisse ab iis, qui vero vt salui essent, vt eum antea occiderent, profecti erant. Quae vero non est vnica nostri carminis ratio interpretandi, quum et huic nil obliat, cur Tabbata Sjertan, quos profectos cognouerat, vt occideret, iter ingressus fuerit, nisi quod alienum est a more Arabum iter meridie ingredi, diei feruidissimo tempore, quo Arabes domi manebant, quod, nisi alia causa lateat, inuenes fecisse videntur, vt auunculo poëtae nostri noctu occurrerent, quod iter ob longum viae spatium meridie ingrediendum esset. Caeterum, cur noctu ei occurrere voluerint, causa haud latet, quem die timerent fortissimum subito vero noctu impugnatum noctis tenebris inclusi minus timerent. De forma

ادرسنا observandum est, ت characteristicum octauae coni. post primam radicalem hic ob sonum similem cum praecedente د in د mutatum est, quod indicat تò Teshdid. Litterae organi eiusdem, vt in aliis linguis, sic apud Orientales saepius permutantur. Sic et linguales ت et د in voce صقد castellum ad lacum Genezareth

fitum ab Abulfeda (Syr. p. 42) nominatur et
 تَوَات "Et non euasit ex duabus gentibus
 nisi paucior" Omnes paene duarum gen-
 tium iuuenes confecti sunt. لَمَّا contra-
 ctum est ex لَمَّ et مَما. مَما futur. positum
 est pro مَما a rad. نَجَا pro نَجُو. Hic
 futurum apocopatum scriptum est ob
 لَمَّا. مَما contractum est ex
 مَما quae تَوَّ abiectio sola poë-
 tica esse videtur, quum nonnisi in vna voce
 مَما aliter ante articulum non elidatur.
 تَوَّ eodem modo vt latinum *nisi* compo-
 situm est ex تَوَّ et ن. Hic littera ن in ڤ
 mutata est ob meliorem verbi pronuncia-
 tionem, quae litterarum mutatio et in
 lingua Hebraica haud rara est, vt קָטַל
 pro קָטַל, אֶשֶׁר לִי pro אֶשֶׁר לִי comparati-
 uis, vt saepius hic ponitur pro super-
 latiuo.

V. 13. Poëta se consolatur eo, quod
 auunculus, quamuis occisus ab Hudseil-
 litis, iis ipsis antea magnam cladem intule-
 rit. "*Etsi fregerunt Hudseilitae eius cu-*

scilicet. i. e. *cuspidem gladii pro gladio ipso.* Omnino id notat: Si Hudseilitae eum vicerunt, quum armis fractis vir inermis fiat et facile vinci possit. Adducantur liceat verba Grammatici Arabici Taurizii, quibus et figura et verba illustrantur

يَقُولُ أَنْ كَانَتْ هَذِهِ تَمَكَّنَتْ مِنْهُ
وَكَسَّرَتْ حَدَّهُ وَهُوَ بِمَا كَانَ فَعَلَ ذَلِكَ

بِهَذِهِ مِنْ قَبْلِ وَالشَّبَاةُ حَدُّ الشَّيْءِ

وَيُقَالُ أَشْبَى الرَّجُلَ إِذَا أَتَى بِأَوْلَادٍ نَجِيًّا

يَصِيرُ لَهُ بِهِمْ حَدُّ حَدِيدٍ كَشْبَاءِ الْأَسَدَةِ وَيُقَالُ

أَيْضًا أَشْبَيْتُ الرَّجُلَ إِذَا وَجَدْتَهُ شَبَاةً

“Dicit, si factum est, ut Hudseilitae cum vicerint et fregerint aciem ferri, hoc factum est, quia antea hoc fecerat Hudseilitis; et vox شَبَاةٌ est cuspis rei, et dicitur الرجل أَشْبَى i. e. verbo أَشْبَى in quarta conjugatione tum uti solent Arabes, quum (vir) produxit filios fortes (et) facta est ei per illos cuspis acuta ut cuspis cuspidum hastarum (cuspis acutissima), et dicitur iterum (quoque) أَشْبَيْتُ الرَّجُلَ si cum inveni cuspidem (i. e. fortissimum) i. e. أَشْبَى in

quarta coni. cum رَجُلٌ coniunctum idem
est ac وَجَدْتُ لَهُ شَيْئًا. Verbum فَلَيْسَ
compositum est ex لا ان et ق et pro-
fecto si. Littera א τὸν ob Kesre in ي
mutata est, quam mutationem indicat
Hamza. قَلٌّ paucus, imminutus fuit, fre-
git, cognatum est cum Syr. صَلَّ conspersit.
لَبِما compositum لَ ب ما sane, pro eo quod
(idcirco) كَانَ superfluum hic esse videtur.

V. 19. Vt inde maius solatium ca-
piat, addit, quomodo auunculus Hudsei-
litas fregerit, nempe caede atrocissima,
quod in duobus versibus tractat. "Et quia
(vel postquam) eos genua fligere fecerat
in loco asperiore." Hebr. בִּרְךְּ Syr. بَرَك
Chald. Syr. بَرَك vnde Hebr. גִּנּוּ id.
Chald. Syr. بَرَك et Hebr. בִּרְךְ et Syr. بَرَك
genua fligere iussit i. e. benedixit, nam id-
circo alter alterum genua fligere iubet in
benedicendo, vt manus capiti imponat.
Sed quarta coni. Arabum اَرَك contrarium
sensum Hebr. coniugationi habet; nam
indicat prostravit, vt in duabus dialectis
contrariae significationes in eodem verbo

reperiantur, quum vna beatum reddat, altera hominem affligat. *مناخ* est locus ubi cameli cubant propr. locus quietis *مناخ* Hebr. מנח id. Chald. Syr. منب littera adiecta verbo, factum est substantivum, vt מ littera infinitiuo adscripta fit substantivum, quod saepius locum significat, vt מנחה vel מנחה locus quietis et quies, *دعاجع* est locus angustus et male olens, h. e. locus cubando non aptus ob angustiam et foetorem. — “Perforatur in illo loco *الاطل* i. e. inferior pars pedis cameli (pars durissima, ungula).” Caeterum *تقب* conuenit cum Heb. תקב Chald. תקב et Syr. تقب praeter quod verbum Arabicum et significationem passiuam habeat, aliae dialecti vero solam actiuam.

V. 20. Hic versus rursus se vertit ad caedem iam supra memoratam (v. 14 sqq.) et tum demum, quum Tabbata Sjerran duas propè gentes matutino incurso deleuisset, ipse morti succubuit. “Et quia (vel postquam) eos mane salutauerat in latibulo ipsorum.” Mane salutauit dicit poëta pro clade matutina prostrauit. Inde nominatur in Hamasa *الصلح الغانم* “mane salutans praedas reportans” et

حي مصباح "gens mane salutata," pro:
gens, in quam mane hostes incursum fe-
cerunt; et eodem modo يوم الصباح

"dies matutinae salutationis" pro يوم الغارة

"dies incurfus." Legitur in Diw. Hud.

قَدَاةٌ صَبَاحٌ صَادِقٌ قُتِلُوا "tempore ma-
tutino, salutatione (incurfione) fortissimi
interfecti sunt." — "Ab eo post praedam ra-
pina et praeda;" quod sic interpretandum
existimo: Ab eo scilicet ab Hudseilitis,
vt مِنْهَا pro مِنْهَا fit scriptum, quum

in linguis Orientalibus saepius genera
non conueniant inter se, post caedem (sc.
a meo auunculo factam) ipse (auunculus)
rapina et praeda, quum victores victos
armis exuerent, vt Hectorem apud Ho-
merum Patroclum armis exuisse legimus.
Saepe mortem aufugerat, tandem victus
est. Sed auunculus appellatur rapina et
praeda ob spolia.

V. 21. Venit sub finem carminis poëta
ad praecipuum carminis argumentum,
qua in carminis parte gaudet ultione pe-
tita ob auunculi caedem, sibi laudem
impertire non obliuiscitur, a qua vsque

ad carminis finem vltionem describens,
non recedit.

Se caedem auunculi vltum esse canit
poëta, virum nullo malo victum, quem ma-
lum ab in oepito deterrere haud valeat. "*As-
sati sunt a me Hudseilitae*" ^{صللي} conuenit
cum ^{חלץ}. Pugna comparari potest igni,
quia omnia consumit. Quae belli sunt,
adscribuntur bellum gerenti, vt poëta
noster dicat, se Hudseilitam assauisse pro
occidisse. Eodem modo loquitur de bello
Abul Goal Tohauri (in Hamaf. Schultenf.
p. 328. v. 4.). Vt autem bellum cum igne
comparatur, quod omnia consumat, sic
in Hamaf. Schultenf. p. 326. 2. cum ^{חלץ}
mola, quae omnia frangendo conterit.
Sequentibus verbis poëta se ipsum descri-
bit virum fortissimum, quem nec mors
nec malum ab vlla re deterreat, vt cum
Horatio "*si fractus illabatur orbis, impa-
vidum ferient ruinae*" dicat (conf. Schul-
tenf. Hamaf. 328. 4.). ^{חרץ} *per virum*

fortissimum. Golius habet ^{חרץ} *valde li-
beralis*, sed primaria significatio verbi
^{חרץ} est *laceravit* Hebr. חרק Chald. חרק
Syr. ^{חרץ}, vt ^{חרץ} *is fit, qui laceravit,*

fregit, qui autem alterum frangit, fortissimus habetur. Inde est ^{أَخْرَقَ} *impatientior* (qui se quoad animum lacerat). Mihi tamen melius punctandum videtur ^{بِخَرَقَ}

cum laceratione, cum fissura; cum mihi non plane consentire videantur antea posita praepositio ^{بِ} in ^{مِنْ} *مِنْ* et ^{بِ} in ^{بِخَرَقَ} *بِخَرَقَ*

si his diuersis idem sensus tribuendus sit. Sensus foret punctatione mutata *Hudseilitae occisi sunt a me vulneribus magnis.* Simili ratione legitur Schultens. Ham. p. 327. v. 7. 487. v. 1. 491. v. 2. "*Quem non coquit malum ut ipsum coquatur*" i. e. nullo modo malum eum detertere valet ab incepto, eum non frangit, ipsum potius frangitur, nec eum amplius detertere audet. Ipso malo igitur maior est. Virum fortem ipsa mors non deterret (conf. Schultens. Hamaf. p. 344. 4.), et eodem modo describuntur equites ab Abaal Goul Tohawi ibid. p. 326. v. 2. vbi et poeta voce ^{فَوَارِسَ لَا يَمَلُّونَ الْمَنَابِإَ}

^{مَرَّ} *مَرَّ* vsus est. "*et equites, quos ipsi mortis Dii non coquant i. e. deterrent.*" Verbum ^{مَرَّ} *مَرَّ* habet inter plures significationes et eam ^{تَوَّ} *تَوَّ* supponendi prunes ad coquendum et eandem significationem habet ^{فَرَّقَ} *فَرَّقَ*. Hic ma-

lum describitur tanquam aqua ebulliens,
quae omnes a tangendo deterret.

V. 22. Describit se poëta virum fortissimum, dicens se sitim hastae repleuisse; sitim enim habet hasta cruoris. Comparatur hic hasta cum camelo, cuius sitis semel bibendo non exstinguitur; iterum ob eam causam ducit hastam ut bibat. Sed hic ex more poëtarum, qui est viri fortissimi caedis amor, is hastae tribuitur.

جاء في prima restinxit sitim, primo potu bibit, in quarta bibere fecit. Similis locus legitur in Hamaf. Schult. p. 348. v. 1.

وَقَدْ ذَهَبَتْ مِنَّا الْحَافَةُ السَّوْمِ
“Et

bibunt e nobis directi fusci, i. e. hastae fusco colore.” De voce ذهل vid. Schultensii origines. “Et fuit vniue illa ab illo iteratio.” i. e. sed fuit, quod attinet ad illam (hastam) ab illo (viro fortissimo) iteratio (bibendi). Sed et hic ج pro signo datuiui haberi potest, illi, sc. hastae erat iteratio, tum sensus faciliior intellectu.

جاء est id quod iterum fit, iteratio hic bibendi, infinitiuus a verbo جاء iterum dedit camelis potum ut جاء primum dedit.

Conf. Hamaf. Schultensf. p. 530. v. 5. vbi eadem figura, et de voce עלל Schultensii origines.

V, 23. Sibi interdixerat poëta vinum, donec vltus esset caedem auunculi. Vltio caedem licitum sibi esse vinum dicit, sed vix licitum factum. Hunc versum Merzoukiius interpres Arabicus illustrauit, cuius verba hic commemorare nobis liceat:

هَذَا مِنْ عَادَتِهِمْ فِي تَحْرِيمِ الْخَمْرِ وَمَا
يَجْرِي مَجْرَاهُ فِي وَلُوعِ النَّفْسِ وَالْمِيلِ الْبِيدِ
إِذَا قَتَلَهُمْ قَتِيلٌ حَتَّى يَدْرِكُوا ثَارَهُ وَرَبِّهَا
كَانُوا بِحَرَمُونَ عَلَيَّ أَنْفُسِهِمْ تَنْظِيفُ الْبَدَنِ
وَالْأَخْذَ مِنَ الشَّعْرِ وَمَا شَاكَهُ فَيَقُولُ أَدْرَكَتْ

الثَّارُ فَكَلَّتِ الْخَمْرُ بَعْدَ مَا كَانَتْ مَحْرَمَةً عَلَيَّ
Hoc est ex consuetudine eorum in interdicens vino et (in eo) quod currit cursum eius (i. e. aliis similibus, eiusmodi) in cupidine animorum et inclinatione ad illa (quum sint maxime cupidis harum rerum) quum occisus est iis occisis, donec adsequantur vltionem. Et saepius interdiciunt animis suis (i. e. sibi) munditiem corporis et captionem a capillo (i. e. tonsuram capilli), et quod est huius naturae (eiusmodi) et di-

cit (poëta). *Petiui ultionem et licitum est vinum, postquam fuit res mihi illicita*." Huic interpretationi nil addendum, nisi quod mos rerum sibi interdicensarum et apud Hebraeos, quibus vox חָרַם rem devotam, sacram, illicitam notat. In aliis dialectis Orientalibus solum in Hiphil vsitatum hoc verbum videtur חָרַם Chald. אֲחָרִים Syr. اَمَرَ rem deuovit.

حَلَّ punctandum est pro حَلَّ ob sequentem litteram | vt coniunctio verborum, quam non raro amant Arabes. "*Et cum fatigue (labore) parum absuit, quin licitum esset.*" Vix sane licitum factum vinum magna contentione. لاى habet Golius *aduersa fortuna*, quae significatio hic non congruit. Verbum Hebr. לָאָה Chald. לָאָה Syr. لَاحٍ significat *labore defatigatus est*, vnde nomine Hebr. לָאָה labor, fatigatio, Chald. לָאָה et לָאָה Syr. لَاحٍ labor, defatigatio. Eodem modo esset لاى labor, defatigatio, quum radix huius verbi eadem sit. لَم est congregavit, collegit, in quarta constructum cum futuro sequenti, significat *parum absuit, quin.*

V. 24. Non mihi solum dicit poëta
 est licitum factum vinum, sed et ensi,
 hastis et equis, quae res ei in vlciscenda
 caede annunculi auxilium tulerant, vt qui-
 bus quies necessaria et cura Caeterum
 hic ita locutus esse videtur poëta, vt non
 dubium esse indicet, quin vinum antea
 prohibitum tum certe licitum sit, vt ipsi
 gladii bibere possint. "*Licitum feci illud
 usque ad gladios.*" ^{לִּי} in prima *licitum*
fuit, in secunda, vt Phiel Hebraeorum, *li-*
citum feci. ^{לִּי} est pluralis fractus a
^{לִּי} *extremitas gladii pro gladio ipso.*
^{לִּי} *hastae plural. fract. ab* ^{לִּי} *pro-*
prie alta, a verbo ^{לִּי} Hebr. ^{לִּי} *ascendit*
 Chald. in ^{לִּי} *eleuatus est*, Syr. ^{לִּי}
eleuatus est. ^{לִּי} *vt equos pro-*
prie sexennes i. e. nobiles, quia sextus an-
 nus optima est aetas equorum. Forma an-
 tem est plural. fractus a ^{לִּי} *pro* ^{לִּי}
 ob difficilem et longam pronounciationem
 est vocalis Kesre abiecta. ^{לִּי} *res solu-*
ta, licita, profana Hebr. ^{לִּי} *profanauit*
 Chald. ^{לִּי} *profanatus fuit* et Syr. in

Aphel ^{أفهل} *profanauit*. ^{بذل} ex significatio-
 ne, quam huic verbo tribuit Gieuhari
 est *res promiscui iuris* in lingua Home-
 ritica, veteri Sabaea; nam illustrat hoc
 per ^{وَبَذَلَ} *res permissa cuiusque voluntati*,
 a verbo ^{بأح} *aperuit*, in quarta *res permissa*
cuiusque voluntati est. Sed et aliis Arabi-
 bus haec verborum significatio eadem
 erat, vt nobis illud de puteo “*Meccano*
^{جِدْلٌ وَبِذْلٌ لِّشَارِبٍ} *nominate probat* ^{نَزَمَ}
res licita et profana bibituro.” Caeterum
 in his verbis obseruandus est quidem soni
 lus ^{جِدْلٌ وَبِذْلٌ} qui, vt Arabibus, sic et He-
 braeis praecipue serioris aevi haud inso-
 litus. Citat Jones (in commentario poët.
 Asiat. §. 21. cura Eichhorn) versum, in
 quo idem soni lus est obseruandus
^{أَنَا فِي الْحَمَامِ وَأَنْتَ فِي الْحَمَامِ} “*Ego sum*
in morte, tu vero in balneo” conf. Ies. V.
 v. 7. XXIV. 3. 4. 16. 11. 18. 19. XXVII. 7.

V. 25. Poëta se conuertit ad puerum,
 eum alloquens, vt poculum vino impleat,
 quum sit auunculo occiso breue vitae
 spatium. ^{وَأَسْقِيَهَا} littera ^ف est vocabu-
 lum excitans; ^{أَسْقِي} imperatiuus quart.
 coni. a ^{سَقَى} *potum dedit*. Sed verisimile

E 2.

est, olim fuisse in Kal idem ac Hebr. שָׁקַד
quod in Hiph. vt Chald. שָׁקַד et Syr.
شَقِد idem est cum Arab. سَقَى. Sed idem
verbum tertiae radicali littera و legitur in
Hamasa significationem bibendi sequenti
verfu habens. سَقَيْنَاهُمْ كَأْسًا سَقَوْنَا بِمِثْلِهَا

"*Porreximus illis poculum, quod in similitudine eorum (vt illi) bibimus.*" Plane vero insolitum est linguae Arabicae, verbum

cum Ges in ^{su} ^{جنم} incipere, cum consonantem semper cum vocali pronunciari necesse sit, quod et indicat significatio verbi quum sit abscissio sc. syllabarum.

Quam ob causam aut ^{su} ^s prostheticum praepone solent voci Arabes aut vocalem addere vt ^{su} ^s ^{ابن} et ^{بن}. Hic autem vocalis

abiecta est ob antecedentem vocalem, vt ^ب hanc syllabam non incipiat, sed claudat.

Miror vero, omnes fere grammaticos Hebraicos fuisse, qui ^{טו} Schwa Hebraeorum omnem vocalis sonum abesse voluerint, quum et naturae consonantis et linguae Arabicae repugnet, et ob alias causas haud verisimile sit, quod quidem negare non dubitauerim. Et lingua Hebraica eandem ob causam habet ^ט prostheticum, cuius vsus rarus est. Exempli gratia con-

iugatio Niphal apud Hebraeos habet in
 Infinitiuo et Imperatiuo ך prostheticum
 vt septima Arabum coniugatio انقتل
 vt ܩܬܠ ܐܢܬܝ pro ܩܬܠ “Nam corpus meum
 post auunculum meum (auunculo occiso)
 est sane fissura.” i. e. Ab hostibus vexabor
 et lacerabor; iis enim erat vlciscenda cae-
 des a nostro facta ob τοῦ Tabbata Sjerran
 caedem. ܐܢܬܝ ܩܬܠ in his verbis est idem
 soni lusus, qui in priore versu.

V. 26. Describit caedem, qua hostes
 deleuerit, qua re gaudet nec vero imme-
 mor laudis suae. De figura كأس حشف
 obseruandum, eam fuisse vsitatam apud
 Hebraeos vt Iesus Luc. XXII. v. 42. preces
 ad patrem fundens dicit πατήρ, εἰ βούλει
 παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ’ ἐμοῦ.
 Vt apud Lucam ποτήριον pro ποτήριον του
 θανάτου scriptum videtur, sic in Hamasa
 legitur كأس الموت pro poculum
 mortis, quod sequentes versus probant.

سَقَيْنَاهُمْ كَأْسًا سَقَوْنَا بِمِثْلِهَا

“Illis dedimus poculum, bibinus vt illi.”

وَلَا كَيْفَهُمْ كَانُوا عَلَي الْمَوْتِ أَصْبَرًا

“Et profecto erant in morte patientiores.”
 Paene eodem modo Ps. LXXV. g. vbi in

manu Iehovae poculum est, ex quo scelesti,
 vt bibant, coguntur ^{גִּב} exponitur a Go-
 lio *successus, exitus*. Nobis clarius vi-
 detur significatio ab ipso verbo ducta.
^{גִּב} *alternis bibit diebus*, inde nomen ^{גִּב}
haustus. ^{גִּב} *coecitas* i. e. *mors*, quia morte
 oculi clauduntur, aut *nuditas*, quum vi-
 ctiores victis armis et vestibus exuant, aut
percussio, nam significatio triplex est in
 verbo ^{גִּב}. Priores repetendae sunt a ra-
 dice Hebraea עִיר, ab עִיר *nudavit*
excoecavit vt Syriarum ܥܝܪ. Significatio,
 quam Golius notavit (*pudor*) apta non
 videtur, quum ^{גִּב} et *vilitatem contemptam*
 significet; quae vero tibi praeferenda vi-
 detur, praeferas. Nobis liceat observare,
 cum nostro ^{גִּב} plures radices aliarum ra-
 dicum Orientalium conuenire: ^{גִּב} *at-*
enuatus est Chald. ܓܝܒܐ Syr. in Pah. ܓܝܒܐ
diminuit et Chald. ܓܝܒܐ *vilis fuit* Syr. ܓܝܒܐ
 idem. Opprobrium et contemptus indi-
 cat maximum opprobrium.

V. 27. Tanta vero erat Hudseilitarum
 clades, vt hyaenae adeo gaudio impleren-
 tur et riderent, lupique hilares fierent,

qui in parua caede, qua fames haud satiat^{ur}, non rident. ^{نَضَك} quum sit sequens pluralis fractus, verbum in tertia persona femin. singularis positum. Hebr. צָחַק Chald. צִיחוק *risus*. قَتَلِي infinitivus

est pro nomine vſitatus. הָלַל (vt הלל Hebr. *splendere*) vnde Phiel הִלֵּל *splendidum fecit aliquem*, laudavit igitur, Chald. הִלֵּל id. et Syr. ^{٧٧} in decima coniug. Arabum

nituit vultus sc. prae gaudio, quum gaudentes ridere soleant et gaudium vultus hilaritate nitentem pulchrioremque reddat. Hanc figuram esse vſu tritissimam cum Arabibus tum Hebraeis liceat nobis his versibus probare Arabicis et Ieremiae

لَا تَقْبِرُونِي أَنْ قَبِرِي مَسْجِدَ عَالِمِكُمْ

“Ne me sepeliatis, sepulcrum meum illicitum vobis”

فَلَا أَبْشِرِي أُمَّ عَامِرٍ *“Sed utique laetificis immo hyaena.”*

et Ierem. XII. 9. דְּעִישׁ צְבוּעַ נִחַלְתִּי לוֹ סָבִיב עֲלֶיהָ לָכֵן אֶסְמוּ כָל-חַיַּת הַשָּׂדֶה הָתִין לְאֵכְלָהּ

“Aquila et tu, o hyaena, ibi est haereditas mea (populus meus) et circum eam ite, convenite omnes ferae agri venite ad cibum” conf. praeterea Ezech. XXXIX. 17 sq. et

Apocal. XIX. 17 sq. Aliam stragis figuram leges (Schultensf. Hamaf. p. 400. v. 8.)

تَهَلَّلْتُ ذَوَاجِدُ افْوَاةِ الْمَتَابِئَا الضَّوَا حِك

"Splendescunt dentes molares Mortuum ridentium." ^{طير} et عتاق sunt plural. fracti,

alter ab ^{طير} عتبت alter a ^{طير} طابير sunt generosae

aves i. e. (rapaces) quae imperium aliarum exercent, reges auium, vultures et aquilae. عتبت in aliis dialectis notat

consenuit, unde mihi notio ^{طير} roū generosi orta videtur, quum senes apud veteres magno honore haberentur. Hebr. ^{طير} ^{طير}

Chald. ^{طير} ^{طير} Syr. ^{طير} ^{طير}

"Quod attinet ad ventres (ipforum) incedunt quoad illos." Difficultas his verbis haud abest, quum clarum non sit, ad

quid referantur verba ^{طير} ^{طير} et ^{طير} ^{طير}. Vox ^{طير} ^{طير}

aut referenda est ad aues, vt sint ventres auium, quorum ob grauitatem

incedere coacti sunt; aut referri potest ad mortuos, in quorum ventribus aues

incedunt, quum se eleuare non valeant, quod mihi videtur praefendum, quum

desideret verbum ^{طير} ^{طير} accusatiuum, vt intelligi potest ex verbis Muhammedis

nescio quo loco ^{تَبَكَطِي} رَبَّابِ النَّاسِ
 "incedunt per colla hominum," quod
 Mohammedes interdixerat, ne fieret. Et
 sensus mihi clarius videtur relato hoc
 verbo ad mortuos. ^{هُم} aut ad aues referri
 potest, aut ad ventres mortuorum. Ad
 quod ex his duobus referas, haud diffi-
 cile est intellectu, violato genere et nu-
 mero, quum plurales fracti possulent
 maxime Singularem Numeri et genus fe-
 minini ^{تَبَكَطِي} a verb. ^{حَطِي} *passum*
posuit v. *incedit*. Schultensius tribuit
 huic verbo et notionem *lapsabundi* vt sit
incedere lapsabundum, et fortasse iure,
 quum verbum ^{حَطِي} prop. vt Hebr.

^{ܚܬܢܐ} Chald. ^{ܚܬܢܐ} Syr. ^{ܚܬܢܐ} quod notionem
 peccandi habeat, proprie sit *lapsus est*,
 vt inde *peccauit*, ortum comparato pec-
 cato cum lapsu. ^{ܠܬܢܐ} Pl. fractus compa-
 randum est Hebr. ^{ܠܬܢܐ} Chald. ^{ܠܬܢܐ} ven-
 ter, vterus et cum Syr. ^{ܠܬܢܐ} concepit,
 genuit. Quid vero verbum ^{ܠܬܢܐ} signi-
 ficet, explicatur a Taurizio dicente
^{ܠܬܢܐ} ^{ܠܬܢܐ} ^{ܠܬܢܐ} ^{ܠܬܢܐ} ^{ܠܬܢܐ} ^{ܠܬܢܐ}
 "Volant (i.e. sensus est volant) Dicitur

De poematum Asiaticorum forma.

ed. VI pg 22 pg opp. Guil. Jones.
ed. 1807.

المغزى

sive

De metris Asiaticis.

Asiatici carminis naturam ac leges tractaturus, videor mihi quodammodo in dumetum quoddam esse delapsus, in quo nihil est aut suave aut jucundum. At ne quatenus res, quae ad poscin Asiaticam pertinet, intacta a me relinqueretur, exponam in hoc capite, quam brevissime poterō, varia metrorum genera, quibus tum Arabes ac Persae, tum etiam Turcae utuntur: et quoniam in hoc sermone Europaeos alloquor, utar vocabulis in Europa cognitis, ne peregrinis Surisque vocibus lotos interream; quod illos percipere video, qui idem argumentum antea tractaverunt. Quis enim intelligere potest, quid haec velint: „Aruda secunda Hadhdhata est; cui duae competunt Sarbae, prima Hadhdhata, secunda Hadhdhata Samrata. Quaternario Aruda unica est sana, cui Sarbae quatuor, Raslata, Dhailata, Huda, et Katata“a. (cf. Clerici Prosodia Arab. pg 73). — Profecto haec legenti vivis tam obscura videbuntur, quam Hannonis in fabula Nautina personati oratio Punica. — Sed nos ad argumentum magis silicida tractandum, veniamus. —

Magna est in poeti Arabicis metrorum varietas, in qua ac Graecae quidem cœt. hoc tamen præcipue interest, quod Arabes et Persae plures habeant syllabas longas, quam breves, Graeci vero pluribus utantur brevibus, quam longis; unde fit, ut tribachyn, proceleusmaticum, primum pæona, aliosque pedes volubiles, quibus Graeci tum poetae tum oratores delectantur, Asiatici in versibus non adhibeant. — quod Arabes si litera (ut vocant) immota syllaba terminetur, longa semper est, sin minus, brevis; ut $\dot{\text{إ}}\text{ق} \text{كأد}$ $\dot{\text{ب}}\text{ع}$.

Pleraque voces, quibus de re metrica utuntur Asiatici, a tentorio translatae sunt, propter similitudinem quandam inter aedificium tentorii, et versuum structuram. — Sic versum $\dot{\text{إ}}\text{س}$ seu domum vocitant, et hemistichium $\text{ع} \dot{\text{س}}$ seu januum; syllabam longam, et pyrrichium longae temporibus aequalem, chordas nominant, jambum et choreum, paxillos. Haec autem imago, quae non est sane injuranda, a communibus Arabum Nawaadur seu campestrium vita depro-mittur.

Sequitur ut de pedibus poeticis differam. Pari igitur pedes sunt vel disyllabi:

Pyrrichius	$\dot{\text{ع}}\text{ق}$	فأأ
Jambus	$\dot{\text{إ}}\text{ع}$	فأأل
Trochaeus	$\dot{\text{إ}}\text{ق}$	فألأ
Spondaeus	$\dot{\text{إ}}\text{ق}$	فألأ .

vel trisyllabi

Anapaestus $\dot{\text{إ}}\text{ق}$ فألأ

Bachius	فَقُولَنْ	fā'ūlōn
Amphimacer	فَاعِلَنْ	fā'ilōn
Amphibrachys	فَقُولْ	fā'ūlō
Antibachius	فَقْعُولْ	māfūlō
Molossus	مَفْعُولَنْ	māfūlōn

Pedes compositi, seu potius numeri, sunt

Paeon secundus	فَاعِلَتَنْ	mōfā'ilō
Paeon tertius	فَاعِلَاتْ	fā'ilātō
Paeon quartus	فَقِلَتَنْ	fā'ilātōn
Epitritus primus	فَاعِلَتُولَنْ	māfā'ilōn
Epitritus secundus	فَاعِلَاتَنْ	fā'ilātōn
Epitritus tertius	مَفْعُولَتَنْ	mōstāfīlōn
Epitritus quartus	مَفْعُولَاتْ	māfūlātō
Dijambus	فَاعِلَتَنْ	māfā'ilōn
Sichoreus	فَاعِلَاتْ	fā'ilātō
Antispastus	فَاعِلَتْ	māfā'ilō
Choriambus	مَفْعُولَتَنْ	mōstā'ilōn
Ionicus a majori	مَفْعُولَتَنْ	mōstāfīlō
Ionicus a minori	فَاعِلَاتَنْ	fā'ilātōn

I

الطيف Longum, Epitritobrachiacum.

Prima species constat ex bacchio et primo Epitrito quater repetito; sed in quarta et octava sede recipere potest Dijambum ut

v - -	v - - -	v - -	v - v -
v - -	v - - -	v - -	v - v -

et in octava brachium, ut

v - -	v - - -	v - -	v - v -
v - -	v - - -	v - -	v - -

Interdum vero in locis imparibus admittit pro bacchio amphibrachum, in quarto Dijambum, ut

v - v	v - v -	v - v	v - v -
v - v	v - v -	v - v	v - -

interdum in prima sede spondaeam recipit, in secunda et sexta antispastum, ut

- -	v - - v	v - -	v - v -
- -	v - - v	v - -	v - - -

Nonnumquam etiam in prima sede trochaeus invenitur, ut

- v	v - - -	v - -	v - v -
v - -	v - - -	v - -	v - - -

Alius generis est Tarafae elegia, seu secunda, ut vocatur, Moallaca, ut

و فر الحیّ احوي ینفّض المرء شادن

مظاهر سبطی لؤلؤ و زبرجد

Wafilhar	iahweagan	foðho'nerd	ashad'inon.
Modhaher	ofimthaku	luinwa	zabargidin.

II

Extensum, Trochaeocreticum

Secunda species constat ex epitrito et amphimacro,
sequente epitrito, ut

$$\begin{array}{c} -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad -v-- \\ -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad -v-- \end{array}$$

in tertia et sexta sede pro epitrito amphimacrum ad-
mittit,

$$\begin{array}{c} -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad -v- \\ -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad -v- \end{array}$$

et interdum in sexta spondaem,

$$\begin{array}{c} -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad -v- \\ -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad - \end{array}$$

et in tertia ac sexta anapaestum.

$$\begin{array}{c} -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad vv- \\ -v-- \quad | \quad -v- \quad | \quad vv- \end{array}$$

Nonnunquam penitus mutatur versus, et in primo
tertio, quarto et sexto loco ionicum a minori reci-
pit, in secundo et quinto anapaestum, ut,

$$\begin{array}{c} vv-- \quad | \quad vv- \quad | \quad vv-- \\ vv-- \quad | \quad vv- \quad | \quad vv-- \end{array}$$

aut pro iónico dichoreum, pro anapaesto amphi-
macrum,

$$\begin{array}{ccc|ccc|ccc} - & v & - & v & - & v & - & v & - & v & - & v \\ - & v & - & v & - & v & - & v & - & v & - & v \end{array}$$

III

brevis // Expansum, Tamboretium prius.

Tertia species constat ex epitrilo tertio et amphima-
cro quater repetitis, si tetrameter est versus: in
quarta et octava sede anapaestum recipit, ut

--v-|-v-|--v-|vv-
--v-|-v-|--v-|vv-

et in octava spondaeum,

--v-|-v-|--v-|vv-
--v-|-v-|--v-|--

Versus trimeter quatuor habet epitritos et duos
amphimaeros, ut

--v-|-v-|--v-
--v-|-v-|--v-

qui etiam in tertia et sexta sede molassum admittit,

--v-|-v-|---
--v-|-v-|---

Namque pro epitrilo tertio iambum habet, pro
amphimaero anapaestum, ut

v-v-|vv-|v-v-|vv-
v-v-|vv-|v-v-|vv-

aut in primo tertio, quinto et septimo loco chori-
ambum habet, in secundo et sexto anapaestum, in quarto et
ultimo anapaestum, ut

--v-|-v-|--v-|vv-
--v-|-v-|--v-|vv-

vel pro choriambis praetera quatuor admittit, ut

$$\begin{array}{c} \text{vvv} - | - \text{v} - | \text{vvv} - | \text{vv} - \\ \text{vvv} - | - \text{v} - | \text{vvv} - | \text{vv} - \end{array}$$

Porro versus trimeter in ultima sede recipit interdum
ijambum, ut

$$\begin{array}{c} - - \text{v} - | - \text{v} - | - - \text{v} - \\ - - \text{v} - | - \text{v} - | \text{v} - \text{v} - \end{array}$$

aut ioriambum

$$\begin{array}{c} - - \text{v} - | - \text{v} - | - - \text{v} - \\ - - \text{v} - | - \text{v} - | - \text{vv} - \end{array}$$

aut quantum paeone

$$\begin{array}{c} - - \text{v} - | - \text{v} - | - - \text{v} - \\ - - \text{v} - | - \text{v} - | \text{vvv} - \end{array}$$

Nonnunquam vero et in tertio et in sexto loco hanc
Aniam habet, ut

$$\begin{array}{c} - - \text{v} - | - \text{v} - | \text{v} - - \\ - - \text{v} - | - \text{v} - | \text{v} - - \end{array}$$

ad hoc genus pertinet Tograi elegantissimum ar-
menit ut

قلام عيسى و ناعون النجم ساجدة

و تسمى و ناعون النجم ساجدة

vvv -	vv -	vv -	vv -
Tenamo an	niwasi	nonnijsira	hiraton
vv -	vv -	vv -	vv -
Matastahai	lowajib	qollaili lam	yaholi

Nos quoque nunc eodem genere usi, in tribus
versiculis arabicis, quos olim exercitationis gra-
tia adolescentuli composuimus!

اذا نسيم الصبا يدب في الشجر
 الم يجب نشق المشوم والثر *
 سمول زرق من الريسان قد دعبت
 فاحت بها نفحة الريحان والزهر *
 فيا غزالي اذا تنول لي القدح
 يا شباب ريحك تثب نشوة السكر *

id est ad verbum:

Cum lenis zephyrus inter arbores subrepat,
 Annon rerum affert morchi, et pomorum odorem?
 Coerulei rivuli ex hortulis ludantes saliant,
 In quibus dulcis ovis et florum odor afflatur:
 Sic, o puella hinnuleo similis, cum poculum mihi
 Tuis halitus, amica, vini odorem augeat atque ascendit.

Observa in ultimo versu lufum verborum ^وشرب
 تثب, quorum posterius cum adolefcere, tum etiam
accendere significat.

Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin

Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin
Ich bin, der ich bin, der ich bin

Ja
rep
ter

at

Tre
chi

at

vel

vel

vel

Sim
und

IV.

الوافر Copiosum, Dochemeum prius.

Quanta species ex priore Dochemo constat sexies
repetito si trimetri sunt versiculi, si dimetri, qua-
ter, ut

v-vv- | v-vv- | v-vv-

v-vv- | v-vv- | v-vv-

et

v-vv- | v-vv-

v-vv- | v-vv-

Trimetri in tertio et sexto loco admittunt bac-
chium, ut

v-vv- | v-vv- | ~~vv~~-

v-vv- | v-vv- | ~~vv~~-

et in primo vel choriambicum, ut

-vv- | v-vv- | v--

v-vv- | v-vv- | v--

vel molossium, ut

--- | v-vv- | v--

v-vv- | v-vv- | v--

vel amphibrachyn, ut

-v-~~v~~ | v-vv- | v--

v-vv- | v-vv- | v--

vel etiam cretium, ut

-v- | v-vv- | v--

v-vv- | v-vv- | v--

Dimetri in ultima sede epitritum primum recipi-
unt, ut

v--v-- | v--v--
v--v-- | v--v--

Nonnunquam hoc carminis genus in singulis locis, excep-
to tertio et ultimo, (cui saepius est bacchius) primum opi-
tutum admettet, ut

v--- | v--- | v---
v--- | v--- | v---

nisi hi versiculi potius ad sextam speciem pertine-
ant; certe eodem metro utitur Stacy, poeta Persius,
in illo carmine

خوشا شیراز و وضع بی مثالش
خداوند نکهدار از زوالش

Ah Iuliam urbem Shirazum! et ritum ejus eximium!
O Deus, hanc urbem a ruina defende!

interdum vero recipit Ijambam, ut

v--v- | v--v- | v--v-
v--v- | v--v- | v--v-

qui versus sunt jambici puri trimetri catalectici,
velut illi Horatiani:

Trahuntque siccas machinae carinas.

Nec grata canis albicant pruinis.

sed Arabici puriores sunt,

مَنَازِلُ | اقْرَبْنَا | قَفَا
كَيْتَبَا | رُسُوقَهَا | سَطُورُ

Nonnunquam vero fiunt antispastice trimetri cata-
lectici, ut

v--v- | v--v- | v--v-
v--v- | v--v- | v--v-

ad hanc speciem pertinet admirabile illud Abi'lola
carmen,

عن و قد القائل كشتت حالا
وس من الله الظلام طلبة حالا

An e celeri camelorum gregu robur eorum cognoscis?

An e tenebris Divitias petis?

Aam wakhkil	Kilaficashaf	tahala
Maminindach	halamithalab	lamala

V.

الحال Perfectum, Dochemeum secundum

Quinta species ex dochemis secundis constat: sunt autem versus vel senarii, ut

vv-v-	vv-v-	vv-v-
vv-v-	vv-v-	vv-v-

qui in ultima sede ionium minorem admittunt,

vv-v-	vv-v-	vv-v-
vv-v-	vv-v-	vv--

vel spandaeum, ut

vv-v-	vv-v-	vv-v-
vv-v-	vv-v-	--

interdum in tertio et sexto loco anapaestum habent, ut brachycatalectici, sicut dochemei,

vv-v-	vv-v-	vv-
vv-v-	vv-v-	vv-

vel quaternarii, qui nonnunquam syllaba longa ita augentur, ut fiant hypercatalectici

vv-v-	vv-v-	
vv-v-	vv-v-	-

nonnunquam ionium minorem in ultima sede habent, ut

vv-v-	vv-v-
vv-v-	vv-

Dicitur etiam hoc carminis genus recipere in singulis locis vel epitritum tertium, vel diambum, ut fiant versus jambici trimetri acatalectici; sed hi ad septimam speciem seu carmen trimetrum referendi sunt. Porro ad hanc speciem pertinere dicuntur ver-

fur choriam hici, ut

وَعَسَّ لَوَاوَسَ مَوْ دَاجِيَا

(وَعَسَّ) اَنْ يَنْبُذَ اَمْ تَجِبُ

Menzilaton | summasada | hawacafat

Arsonoka | insailat | lamtagibi

Manfio cujus Echo mada est, et delentur
Vestigia, si interrogetur, non respondeat.

Senarii denique versus in quarta sede tertium epi-
tritum, in ultima molosum possunt admittere, ut

vv-v- | vv-v- | vv-v-
--v- | vv-v- | --

Quaternarii vero in ultimo loco recipiunt epitri-
tum tertium et longam syllabam, ut

vv-v- | vv-v- |
vv-v- | --v- | -

vel dijambum et longam, ut

vv-v- | vv-v- |
vv-v- | v-v- | -

vel chorrambum et eandem, ut

vv-v- | vv-v- |
vv-v- | --v- | -

vel etiam molosum sine longa, ut

vv-v- | vv-v-
vv-v- | ---

III

Handwritten title or heading

Handwritten text line 1

Handwritten text line 2

Handwritten text line 3

Handwritten text line 4

Handwritten text line 5

Handwritten text line 6

Handwritten text line 7

Handwritten text line 8

Handwritten text line 9

Handwritten text line 10

Handwritten text line 11

Handwritten text line 12

api
ut

tri.

VI

عشرون Lyricum, Epitriticum.

Sexta species constat ex epitritis primis:
Versus sunt plurimum quaternarii, ut

$$\begin{array}{c|c} \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

qui in ultimo loco brachium recipiunt,

$$\begin{array}{c|c} \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

et in locis imperilius digumbum,

$$\begin{array}{c|c} \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

vel in omnibus praeter ultimum antigraphum,

$$\begin{array}{c|c} \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

Præcipiunt tandem in prima recta vel molossam,

$$\begin{array}{c|c} \text{---} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{---} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

vel creticum,

$$\begin{array}{c|c} \text{---} & \text{v} \\ \text{---} & \text{---} \\ \text{v} & \text{---} \\ \text{---} & \text{---} \end{array}$$

vel antibacchium

--v | v---
v--- | v---

Hoc genere frequentissime utuntur poetas Lyri-
ci, ut Hafiz in isto carmine

اگر آن ترک شیرازی بدست ارد در مارا

بخار هندویش بخشم سر قد و رخسار را

Si Turca Phiragia manu sua cor meum acci-
peret, naevo illius nigro darem urbes Bokharam
et Samarcandam (vel Maracandam, ut Curtius
placet).

ham,

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is faint and mostly illegible due to fading and the quality of the scan. Some words are difficult to decipher but appear to be in a historical German dialect.

VII

الجز Tremulum, Lambicum

Septima species est jambica: et constat ex
epitrito tertio saepius continuato, nisi autem ver-
sus vel trimetri

--v- | --v- | --v-
--v- | --v- | --v-

qui in ultima sede aut bacchiam admittunt, ut

--v- | --v- | --v-
--v- | --v- | v-

aut molosum

--v- | --v- | --v-
--v- | --v- | --

Interdum vero singuli pedes in choriambos mu-
tantur,

--vv- | --vv- | --vv-
--vv- | --vv- | --vv-

sed ex solis choriambis constare solent, nam, si
admiratur dochimus, ad quintam speciem perti-
nent: nonnunquam in paeonas,

vvv- | vvv- | vvv-
vvv- | vvv- | vvv-

nonnunquam in sijambos, ut puri sint jambici
trimetri,

$$\begin{array}{c|c|c} u-v- & u-v- & u-v- \\ u-v- & u-v- & u-v- \end{array}$$

ut in illis Arabicis,

يرب عن حريمه بسيمه
 ورسد ونبله ويحيى

Yadobbo an | harsimihhi | befeifihhi
 Waromkihhi | wanablihhi | wayahhtomi
 vel dimetri, ut

$$\begin{array}{c|c} -v- & -v- \\ -v- & -v- \end{array}$$

vel trimetri catalectici,

$$\begin{array}{c|c|c} -v- & -v- & v- \\ -v- & -v- & v- \end{array}$$

Sunt etiam dimetri catalectici,

$$\begin{array}{c|c} -v- & -v- \end{array}$$

Præterea apud recentiores quosdam poetas ver-
sus est brevissimus, qui ex uno epätrito constat,

$$\begin{array}{c} -v- \\ -v- \end{array}$$

Hæc etiam specie utitur Hafiz, ut in illo ve-
nustissimo carmine,

چون بلبلان نروا کنیم اشیان گل

Chun bulbulan | nezal künem | ashian gul
 Tanquam lusciniae in rosum nidum defendamus.

Lehrbuch der Arithmetik

Die Arithmetik ist die Lehre von den Zahlen und den Rechenarten. Sie ist die Grundlage aller Wissenschaften, die mit Zahlen zu tun haben.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Die Addition ist die Rechenart, bei der zwei oder mehrere Zahlen zusammengefasst werden. Die Subtraktion ist die Rechenart, bei der eine Zahl von einer anderen abgezogen wird.

Die Multiplikation ist die Rechenart, bei der eine Zahl mit einer anderen multipliziert wird. Die Division ist die Rechenart, bei der eine Zahl durch eine andere geteilt wird.

Die Potenzierung ist die Rechenart, bei der eine Zahl mit sich selbst multipliziert wird. Die Radizierung ist die Rechenart, bei der die Wurzel einer Zahl gezogen wird.

Die Logarithmen sind die Umkehrwerte der Potenzen. Die Logarithmen sind in der Mathematik und in der Naturwissenschaft von großer Bedeutung.

VIII.

post Breve, Trochaicum.

Species octava est trochaica: et epitritum secundum raepe continuatum habet. In versu senario per tertius est catalecticus, ut

-v--|-v--|-v--
-v--|-v--|-v--

et nonnunquam etiam versus,

-v--|-v--|-v--
-v--|-v--|-v--

Quaternarii sunt vel acatalectici

-v--|-v--|-v--|-v--

vel catalectici,

-v--|-v--|-v--|-v--

Interdum in paribus locis recipiunt creticum,

-v--|-v--|-v--|-v--

nonnunquam in ultima sede ionicum minorem habent.

-v--|-v--|-v--|vv--

Mutantur praeterea in senariis singuli pedes in ionicos, praeter tertium, qui anapaestus est,

vv--|vv--|vv--
vv--|vv--|vv--

vel in Ditrochaes, tertio critico,

-v-v	-v-v	-v-
-v-v	-v-v	-v-v

Interdum secunda at quinta pedes in tertium
paones vertuntur, tertia vero in amphimacrum,

-v--	vv-v	-v-
-v--	vv-v	-v--

Est vero, ubi pes tertius amphimacer fit, versutus ve-
ro anapaestus,

-v--	-v--	-v-
-v--	-v--	vv-

--- v - / - v v / - v - v -
--- v - / v - v v - v - / v - v -

IX

الموجع Velox, Lambocreticum secundum

Nona etiam species est jambica: constat ex
epitritis tertius, sequente vel cretico,

--v- | --v- | v-
--v- | --v- | v-

vel, in ultima sede, spondaeo

--v- | --v- | v-
--v- | --v- | v-

vel in tertia et sexta, anapaesto,

--v- | --v- | vv-
--v- | --v- | vv-

vel molopoe, ut in versu dimidiato,

--v- | --v- | ---

S interdum vero pro epitritis dijambos admittit, ut

v-v- | v-v- | v-
v-v- | v-v- | v-

vel choriambos,

--vv- | --vv- | v-
--vv- | --vv- | v-

vel paeonas quartos,

vvv- | vvv- | v-
vvv- | vvv- | v-

Versus pariter dimidiati pro epitritis dijambos
habent, et in ultima sede bacchium,

v-v-|v-v-|v--
vel in prima, choriambum

--v-|-v-|v--

Hujusmodi autem generis versus etiam scazontes
appellari possunt.

antes

X

γινιβί Mobile, Lambotrochaicum

Decima species est ea, quam Graeci Αβυδσ-
τητου appellant; complectitur enim epitritos
quartos inter tertios, qui pedes natura sunt dy-
siabiles

--v-|---v|---v-
--v-|---v|---v-

ali in ultima sede choriambus est; recipit in-
terdum pro tertius epitritis, choriambos, pro quar-
tis, dichoreos, et in secreto loco molosmum habet,

--vv-|---vv|---vv-
--v-|---v|---

aut pro tertius, dyambos, pro quartis, anti-
pastos, sequente choriambos,

vv-|vv-|vv-
vv-|vv-|vv-

aut pro tertius, choriambos, pro quartis dich-
reos,

--vv-|---vv|---vv-
--vv-|---vv|---vv-

Interdum sunt paeonii; et quantum paeona
in primo et quarto loco recipiunt, in secundo
vero et quinto, paeona tertium,

vvv-|vv-v|---v-
vvv-|vv-v|---v-

ad hanc speciem pertinere dicuntur jambici
dimetri catalectici

قَالَ بِاللَّيْلِ أَنَسُ

Estne in domiciliis aliquis?

qui etiam pro baccho molosum recipiunt,

---|---

XI

الفقيه Leve, Trochaeojambicum.

Species undecima etiam est *Ακουαγυτος*, et
 continet numeros jambicos inter trochaicos, et
 est epitritos tertios inter secundos.

-v--|--v-|-v--
 -v--|--v-|-v--

recipit tamen in tertia et sexta sede amphimacrum

-v--|--v-|-v-
 -v--|--v-|-v-

vel in sexta tantummodo ut versus sit catalecticus

-v--|--v-|-v--
 -v--|--v-|-v-

Admittit nonnunquam in secunda et quinta
 sede Sijambum, in reliquis jonicum minorem,

vv--|v-v-|vv--
 vv--|v-v-|vv--

vel pro secundis epitritis Dichoreos habet, et
 pro tertis jonicos a majore

-v-v|--vv|-v-v
 -v-v|--vv|-v-v

Interdum hi pedes varie inter se misce-
 tur, ut

$$\begin{array}{c} \text{v v - v} \\ \text{- v - -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{- - v -} \\ \text{v - v v} \end{array} / \begin{array}{c} \text{v v - v} \\ \text{- v - -} \end{array}$$

ubi quintus pes pæcon secundus est; et

$$\begin{array}{c} \text{- v - -} \\ \text{v v - v} \end{array} / \begin{array}{c} \text{v - v v} \\ \text{- - v -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{- v - -} \\ \text{- - - -} \end{array}$$

Nonnunquam in tertio et sexto loco recipi-
tur anapaestus,

$$\begin{array}{c} \text{- v - -} \\ \text{- v - -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{v - v -} \\ \text{v - v -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{v v -} \\ \text{v v -} \end{array}$$

vel in sexto tantum,

$$\begin{array}{c} \text{- v - -} \\ \text{- v - -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{v v v v} \\ \text{v v v v} \end{array} / \begin{array}{c} \text{- - v -} \\ \text{- - v -} \end{array} / \begin{array}{c} \text{- v - -} \\ \text{- v - -} \end{array}$$

Verfus quaternarii sunt vel acatalectici

$$\text{- v - -} / \text{- - v -} / \text{- v - -} / \text{- - v -}$$

vel catalectici, id est, in ultima sede bacchi
non admittunt,

$$\text{- v - -} / \text{- - v -} / \text{- v - -} / \text{v - -}$$

Handwritten title or heading

Handwritten text, first paragraph

Handwritten text, second paragraph

Handwritten text, third paragraph

Handwritten text, fourth paragraph

Handwritten text, fifth paragraph

Handwritten text, sixth paragraph

Handwritten text, seventh paragraph

Handwritten text, eighth paragraph

Handwritten text, ninth paragraph

Handwritten text, tenth paragraph

Handwritten text, eleventh paragraph

Handwritten text, twelfth paragraph

Handwritten text, thirteenth paragraph

Handwritten text, fourteenth paragraph

Handwritten text, fifteenth paragraph

Handwritten text, sixteenth paragraph

Handwritten text, seventeenth paragraph

Handwritten text, eighteenth paragraph

XII.

عزالي Simile, Antispaeticum.

Species duodecima est Antispaetica, et constat ex antispasto, sequente secundo epitrilo,

v--v/-v--/v--v/-v--

sed in primo loco admittitur vel cretius,

-v/-v--/v--v/-v--

vel antibacchius,

--v/-v--/v--v/-v--

ad hanc speciem pertinere dicuntur jambici et trochaici puri $\alpha\sigma\upsilon\nu\alpha\varsigma\tau\eta\tau\omicron\iota$,

v-v/-v-v/v-v/-v-v

ut in illo exemplo,

وقد اريت الرجال فا اري مني

Wacod arai / torrijala / pamaari / mithla *Leiden.*

Vidi autem homines, at neminem *Leiden* similem vidi

In hac specie versus tantum sunt quaternarii.

[Faint, illegible handwriting, possibly a list or table of contents]

on.
ni.

hi.

in.
idi
i.

XIII.

المقتضب، Concisum, Choriambicum

Species decima tertia partim trochaica est,
partim choriambica, ut

-o-o/-vv-/-v-v/-vv-

In prima sede admittitur anapästus,

v--v/-vv-/-v-v/-vv-

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

الجيش , Amputatum , Ionicum

Species decima quarta tertium habet epitri-
tum, secundo sequente,

--v-/-v-/-v-/-v--

2a ultima rede admittit molofum,

--v-/-v-/-v-/-v--

Item in locis imparibus Sijambum reci-
pit, in paribus jonicum minorem,

v-v-/vv-/-v-v-/vv--

Interdum in sedibus aequalibus jonicum
majorem habet,

--vv/-v-v/--vv/-v--

vel secundum praetera,

v-vv/-v-/-v-v-/-v--

At frequentem pedis jonicii usum, placet
hanc speciem jonicam vocare

القفا، Coniunctum; Bacchiacum.

Species decimagnata est bacchiaca et vel tetrametros habet versus, qui constant ex octo bacchiis, vel trimetros, qui sex. Hi versus apud Latinos in prima sede molosum recipere possunt, in reliquis paeona, ut in Enniana fabula personatus Thyestes; apud Ascheticos vero sunt vel tetrametri catalectici,

$$\begin{array}{cccc} \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \\ \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \end{array}$$

vel catalectici,

$$\begin{array}{cccc} \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \\ \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \end{array}$$

vel brachycatalectici,

$$\begin{array}{cccc} \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \\ \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \end{array}$$

Interdum recipiunt etiam in unaquaque sede, praeter ultimam, amphibrachyn,

$$\begin{array}{cccc} \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} \\ \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} & / \text{v} & - & \text{v} \end{array}$$

et nonnunquam spondaeum in prima sede

$$\begin{array}{cccc} - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \\ - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - & / \text{v} & - & - \end{array}$$

Interdum etiam in prima trochaicum, in quarta jambum

$\begin{array}{cccc} -v & | & v-- & | & v-- & | & v- \\ v-- & | & v-- & | & v-- & | & v-- \end{array}$

Versus trimetri in tertio loco et in sexto jambum habent,

$\begin{array}{ccc} v-- & | & v-- & | & v- \\ v-- & | & v-- & | & v- \end{array}$

vel in tertio jambum, in sexto syllabam longam

$\begin{array}{ccc} v-- & | & v-- & | & v- \\ v-- & | & v-- & | & - \end{array}$

Syllabis, Consequens, Creticum

Species ultima est cretica: tetrametri autem puri sunt, et ex octo constant amphimacris,

$$\begin{array}{cccc} -v- & | & -v- & | & -v- & | & -v- \\ -v- & | & -v- & | & -v- & | & -v- \end{array}$$

Trimetri vel puri sunt, ut

$$\begin{array}{ccc} -v- & | & -v- & | & -v- \\ -v- & | & -v- & | & -v- \end{array}$$

vel in tertio et sexto loco minorem jonium recipiunt, ut

$$\begin{array}{ccc} -v- & | & -v- & | & vv- \\ -v- & | & -v- & | & vv- \end{array}$$

Nonnumquam singuli pedes, excepto primo, in anapaestos mutantur, ut sit versus prope anapaesticus, ut

$$\begin{array}{ccc} -v- & | & vv- & | & vv- & | & vv- \\ vv- & | & vv- & | & vv- & | & vv- \end{array}$$

ad hanc speciem pertinent versus spondiaci anapaestici tempore aequales; cuius modi est ille ab Ali, Mohammedis genero, (vid. Clerici Prof. Arab. pg 148.) compositus.

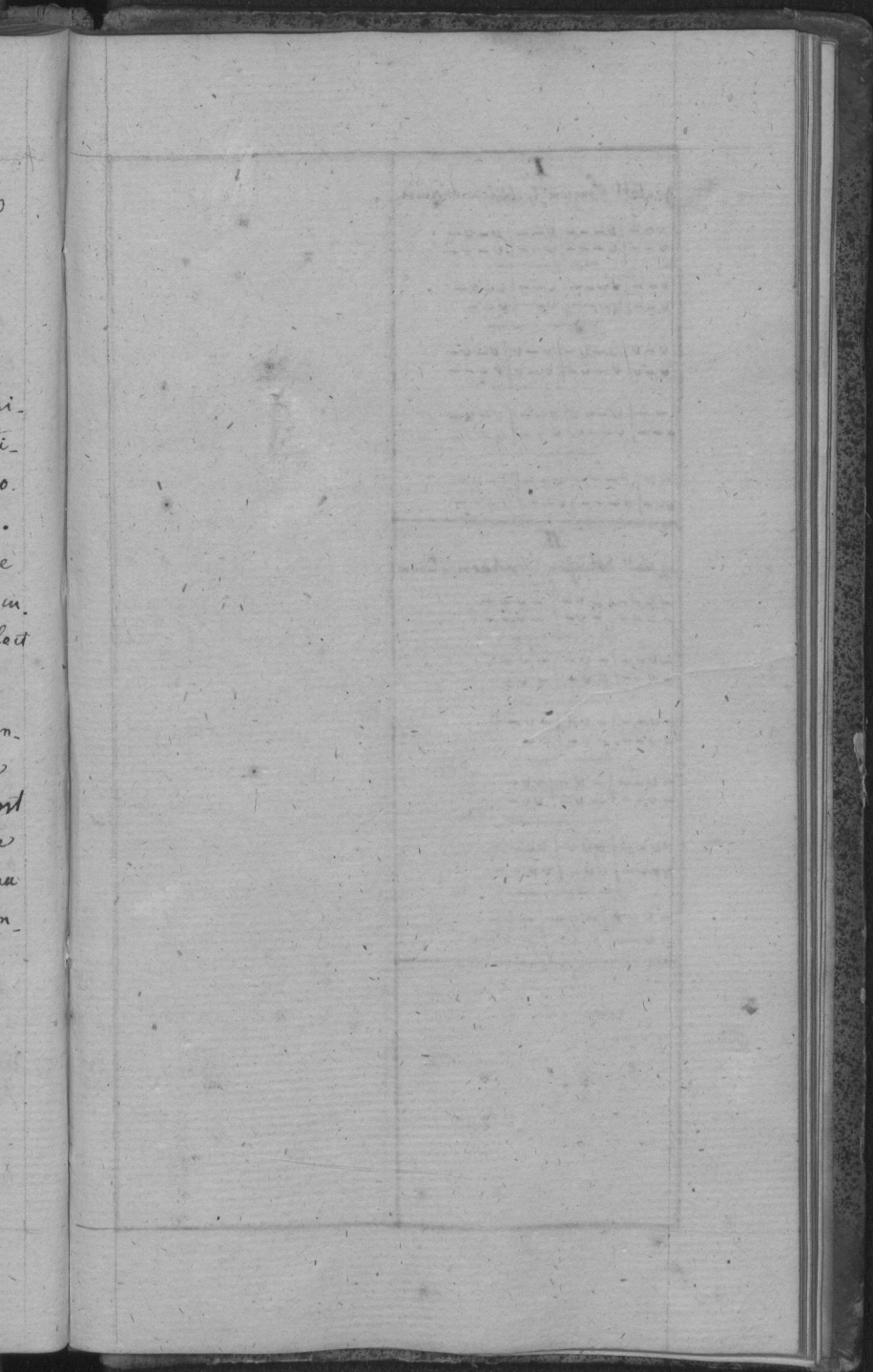
ان الدنيا قد عتقت واسكتوت واسكتوت

hoc est fere ad verbum;

Vitae splendor / nos decipit, / nos ablectat, / nos
deleat.

De Asiaticorum re metrica vercor, ne ni-
mis loquax (cum breviloqueus esse insti-
tutum) dissimulare videar; sed me ex propo-
sito abduxit argumenti varietas et copia.
Exempla Arabica aut Persica subiungere
nolui, ne potius eruditionem, plus aequo in-
risam ostentare, quam lectoris aut selecti-
onis aut utilitati consulere, viderer.

Est autem ars metrica apud Arabes, an-
tiquissima: tametsi enim princeps de ea
libellum contemnit Perahidius, seculo post
fugam Mohammedis secundo, tamen ante
Mohammedem natum, et fortasse a prima
gentis origine, poetas Arabica tulerat in-
numerabiles.

I.
ج. الطويل Longum, Epitritobachium.

u--|u---|u---|u-u-
u--|u---|u---|u-u-

u--|u---|u---|u-u-
u--|u---|u---|u-u-

u-u|u-u-|u-u|u-u-
u-u|u-u-|u-u|u-u-

--|u-u|u-u-|u-u-
--|u-u|u-u-|u-u-

-u|u---|u---|u-u-
u--|u---|u---|u-u-

II
ج. القصير Extensum, Trochaocreticum.

-u-|u-|u-
-u-|u-|u-

-u-|u-|u-
-u-|u-|u-

-u-|u-|u-
-u-|u-|u-

-u-|u-|uu-
-u-|u-|uu-

uu-|uu-|uu-
uu-|uu-|uu-

-u-|u-|u-u
-u-|u-|u-u

يوم الأحد	...	die Solis (feria I)
الاثنين	...	Lunae
الاثنين	...	Martis
الأربعاء	...	Mercurii
الخميس	...	Jovis
الجمعة	...	Veneris
السبت	...	Saturni

2—

Angewandte von Prof. v. Müller in
geograph. Anz. u. Forts.
de. Ornament. Asia. f. 100

De 10625

①

ULB Halle

3/1

001 064 142

Nur für den Lesesaal

